

WARSZAWSKIE DZIELNICE
POWIAT PRUSZKOWSKI
POWIAT WARSZAWSKI ZACHODNI

BEMOWO • URSUS • WŁOCHY
PIASTÓW • PRUSZKÓW • gmina BRWINÓW • gmina MICHAŁOWICE
gmina BŁONIE • gmina LESZNO • gmina OŻARÓW MAZOWIECKI • gmina STARE BABICE

Mocne Strony

NR 4 (154)/2024 (ROK IX)

25 KWIETNIA 2024 R.

GAZETA BEZPŁATNA

mocnestrony.com.pl

ISSN 2451-3377

121
Muzeum Dulag 121

POWSTAŃCY W NIEMIECKIEJ NIEWOLI s. 18

■ GMINA MICHAŁOWICE

MIESZKANKA GMINY MICHAŁOWICE
MALINA OZÓG ZOSTAŁA MISTRZYNIĄ ŚWIATA WKA
KARATE KUMITE 7

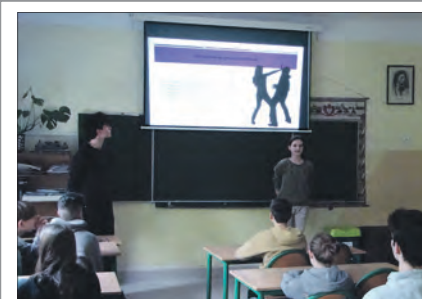
■ OŻARÓW MAZOWIECKI

BENEFIS JERZEGO HOFFMANA
W MCC MAZURKAS 12

■ GMINA BRWINÓW

LEKCJE HISTORII Z PUŁKOWNIKIEM
KRUSZYŃSKIM 14

■ PIASTÓW

AUTORSKI PROJEKT LICEALISTÓW
„ZA CIOSEM – BĄDŹMY BEZPIECZNE” 21

REWOLUCJA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

na XVI Spotkaniu
Klubu Przedsiębiorców
w Ursusie s. 20

„Sztuczna inteligencja”
— obraz wygenerowany przez AI
(na podstawie polecenia tekstowego
redakcji „Mocne Strony”)

Pamiętajmy o majowych świętach

1 MAJA – Święto Pracy, Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy, popularnie zwany 1 Maja – międzynarodowe święto klasy robotniczej, obchodzone od 1890 corocznie 1 maja. W Polsce Święto Pracy jest świętem państwowym od 1950. Święto wprowadziła w 1889 II Międzynarodówka dla upamiętnienia wydarzeń z pierwszych dni maja 1886 w Chicago, w Stanach Zjednoczonych podczas strajku będącego częścią ogólnokrajowej kampanii na rzecz wprowadzenia 8-godzinnego dnia pracy.

2 MAJA – od 2004 roku Dzień Flagi Rzeczypospolitej.

1 sierpnia 1919 roku Sejm uchwalił ustawę o godłach i barwach „Za barwy Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się kolory biały i czerwony w podłużnych pasach równoległych, z których górny-biały, dolny zaś-czerwony.” Stosunek długości do szerokości chorągwi dla flagi państwowej wynosił 5:8. Tego samego dnia obchodzony jest Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

3 MAJA – Święto Konstytucji. Święto to zostało wprowadzone na pamiątkę uchwalenia przez Sejm Wielki Konstytucji 3 Maja w 1791 r. Dzień ten został uznany świętem już 5 maja 1791 roku. Od 1946 roku świętowanie tego dnia było zakazane przez władze aż do roku 1990.

REGION: PODSUMOWANIE WYBORÓW SAMORZĄDOWYCH

Jesteśmy już po II turze i znamy pełne wyniki wyborów samorządowych 2024. Przygotowaliśmy dla Państwa informacje o frekwencji oraz o wynikach do rad dzielnic i rad gmin oraz wyborze włodarzy w naszym rejonie. Podajemy również, kto zasiądzie w Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Zaznaczamy, że były to pierwsze wybory organizowane po wydłużeniu kadencji samorządów do pięciu lat oraz po ograniczeniu liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast do dwóch.

WYBORY NA PREZYDENTA STOLICY rozstrzygnęły się w I turze – wygrał Rafał Trzaskowski (KO) uzyskując 57,41 proc. głosów. Drugie miejsce wywalczył Tobiasz Bocheński z wynikiem 23,10 proc. (kandydat niezależny, popierany przez PiS; były wojewoda łódzki i mazowiecki). Trzecie miejsce zajęła Magdalena Biejat (Nowa Lewica) z wynikiem 12,86 proc. Przemysław Wipler, kandydat Konfederacji, uzyskał 4,45 proc.

W WYBORACH DO SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO najwięcej – 21 mandatów – zdobył KW PiS, a KKW KO o jeden mandat mniej. Trzecia Droga zdobyła 8 miejsc, a Lewica, Konfederacja i Bezpartyjni Samorządowcy będą mieć w Sejmiku po jednym mandacie. Głosy z okręgu wyborczego nr 2 (Bemowa, Ursusa, Włoch, Bielana, Woli i Żoliborza) zapewniły mandaty z KW PiS dla Jarosława Krajewskiego; z KW KO dla Krzysztofa Strzałkowskiego, Katarzyny Łęgiewicz, Anny Uzdowskiej-Gacek, Sylwi Lacek. Z okręgu nr 7 (częściowo naszego rejonu, czyli powiatów pruszkowskiego oraz warszawskiego zachodniego) do Sejmiku wybrano: z KW PiS Zdzisława Sipię, Katarzynę Lubiak, Damiana Olszewskiego, Roberta Perkowskiego; z KW Bezpartyjni Samorządowcy Konrada Rytle; z KW Trzecia Droga Grzegorza Benedykcińskiego, Dorotę Stalińską; z KW KO Marcina Podsejka, Annę Brzezińską, Aleksandrę Śmietankę, Igora Sulicha.

W RADZIE POWIATU PRUSZKOWSKIEGO najmocniejszą reprezentacją okazali się kandydaci KW KO: Adrian Eyssmont, Amanda Mitlejner, Michał Piłowicz, Karolina Gawkowska, Paweł Siekierko, Małgorzata Chmielewska, Dorota Zglińska, Kaja Rogulska, Patryk Grabkowski, Julia Burzec, Janusz Rajkowski,

Rafał Sieradzki, Arkadiusz Wencel, Marcin Rybicki. Z KW PiS zasiądą: Konrad Sipię, Aneta Pawłowska, Grzegorz Mroczek, Ewa Borodzicz, Aurelia Zalewska, Magdalena Bejer, Michał Kucharski, Ewa Rybka. Z Mazowieckiej Wspólnoty Samorządowej do rady powiatu weszli: Krzysztof Rymuza, Mirosława Śliwińska, Krystian Durma. KW Trzecia Droga do rady wprowadziła jednego radnego – Artura Świercza. Dobro Wspólne – Ziemia Pruszkowska uzyskała 1 mandat dla Sławomira Walendowskiego.

DO RADY POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO wybrani zostali: z KW PiS: Łukasz Kudlicki, Leszek Tokarczyk, Blanka Jabłońska, Anna Rudzka, Liliana Duda, Robert Duda. Z KW KO: Romuald Reszka, Przemysław Kubicki, Michał Gajewski, Tomasz Rusinek, Anna Bernatowicz-Sobiech, Katarzyna Choroś, Patryk Luboński, Anna Kuncewicz, Wojciech Białas, Agata Bażyńska-Khan. Z KW Trzecia Droga: Ewelina Degowska, Janusz Zawadzki. Z KW Forum Samorządowe Gmin: Marek Parafiniuk, Mariusz Latek, Michał Kanclerz, Wiesław Pszczołkowski, Jan Żychliński, Witold Malarowski, Jakub Jakubowski.

DO RADY M ST. WARSZAWY z okręgu nr 9 (Bemowo i Ursus) mieszkańcy wybrali: z KW PiS Tomasza Herbicha; z KKW Lewica Kamilę Gołębiowską; z KW KO Jarosława Józwiaka, Patrycję Czerną, Joannę Krzemień, Magdalenę Gogol. A mieszkańcy Włoch (okręg nr 8 razem z Wilanowem i Ursynowem) wybrali: z KW PiS Tobiasza Bocheńskiego, Christiana Młynarka; z KKW Lewica Karolinę Ziolo-Pużuk; z KW KO Ewę Malinowską-Grupińską, Michała Matejkę, Agnieszkę Miękwicz, Iwonę Pawłowską, Sylwję Krajewską.

KOALICJA OBYWATELSKA W WYBORACH DO RAD DZIELNIC UZYSKAŁA W STOLICY 42,96 PROC. GŁOSÓW, ZDOBYWAJĄC 216 MANDATÓW (51,43 PROC. SPOŚRÓD WSZYSTKICH MANDATÓW).

DZIELNICA URSUS

KW Koalicja Obywatelska zdobył najwięcej – 9 mandatów (Aneta Wachnicka, Magdalena Łączykowska, Magdalena Kurzyńska, Robert Faliński, Aleksandra Więckowska, Agnieszka Maj, Dawid Kacprzyk, Dariusz Pastor, Joanna Tokarska). KW Prawo i Sprawiedliwość wprowadził do rady 6 osób (Grzegorz Puchalski, Marek Mucha, Paweł Smereczyński, Stanisław Dratkiewicz, Dariusz Grylak, Łukasz Nejman). KW Stowarzyszenie Obywatelskie w Ursusie otrzymał 5 mandatów (Dariusz Kraśniewicz, Adam Chmielewski, Wiesław Krzemień, Anna Lewandowska, Paweł Dilis). Nowy KW Bezpieczny i Zielony Ursus wywalczył 3 mandaty (Krzysztof Daukszewicz, Karolina Sowińska, Karol Bąkowski).

DZIELNICA WŁOCHY

Tutaj także KW Koalicja Obywatelska zdobyła najwięcej – 11 mandatów. Uzyskali je: Sylwia Ciekańska, Halina Berłowska, Mateusz Załęski, Mariusz Czapła, Iwona Chwiałkowska, Michał Hausman, Hanna Tarka, Mateusz Tomaszewski, Dominik Wymysłowski, Katarzyna Dziewulska, Mahbub Hossain Siddique-Olesiejuk. KW Stowarzyszenie Wspólnota Mieszkańców Dzielnicy Włochy wprowadzi swoich 5 przedstawicieli. Będą to: Sebastian Piliński, Szymon Bulwan, Olga Ignatowska, Radosław Sosnowski, Tomasz Pisarek. KW PiS wywalczył 4 mandaty, które otrzymali: Janusz Wojdalski, Łukasz Jarosz, Adam Siek, Małgorzata Zgagowska. 1 mandat uzyskał Jerzy Kowalyszyn z KW Trzecia Droga.

DZIELNICA BEMOWO

Świetny wynik uzyskał KW Koalicja Obywatelska. 18 radnych z tego ugrupowania zasiądzie w radzie: Ewa Przychodzień-Schmidt, Adam Stańko, Maksymilian Ciszkowski, Sylwia Wróblewska,

Jarosław Dąbrowski, Anna Wosińska, Monika Ślusarczyk, Anna Wyganowska-Krzyńców, Marek Lipiński, Maciej Ryszkowski, Monika Zawitkowska, Mikołaj Ojrzanowski, Maciej Bartosiak, Judyta Faliszewska, Aleksandra Leszczyńska, Piotr Kaczmarek, Iwona Łoboda, Katarzyna Olejnik. **5 mandatów przypadło dla KW PiS.** Otrzymali je: Tomasz Laszko, Marcin Wierzychowski, Andrzej Sosnowski, Adam Niedziałek, Kacper Siwik. Także **2 przedstawicieli KWW Sylwestrzak Oborski WB Polska 2050** weszło do rady: Marta Sylwestrzak, Jarosław Oborski. Nie udało się zdobyć mandatu nikomu z KWW Lewica ani KW Trzecia Droga.

PIASTÓW

W Piastowie o fotel burmistrza walczyło czterech kandydatów i nastąpi zmiana na tym stanowisku. **Najwięcej głosów otrzymał i zwyciężył w I turze Tomasz Jankowski z KW KO – 51,09 proc.** Na drugim miejscu z wynikiem 20,27 proc. znalazł się Krzysztof Smolaga z KW PiS. Trzeci wynik uzyskał obecny burmistrz z KWW Nasz Piastów-Wspólnota Samorządowa Grzegorz Szuplewski – 18,71 proc. Najmniejsze poparcie uzyskał Marcin Górski z KW Stowarzyszenie Samorządowy Piastów – 9,94 proc.

Wyniki do Rady Miasta wyglądają następująco: KKW KO z wynikiem 44,62 proc. wprowadzi najwięcej – 11 mandatów. Otrzymali je: Marek Kubicki, Beata Brzezińska-Kołodziejka, Magdalena Wdowińska-Schabek, Małgorzata Ogórek, Anna Kruszczyńska, Ewa Stokowska, Mirosław Ganiec, Tomasz Jankowski, Bożenna Kalinowska, Rafał Nowakowski, Marta Ogórek-Popiel. **Z KW PiS z wynikiem 23,94 proc. wejdzie 5 osób:** Krzysztof Smolaga, Tadeusz Wojewódzki, Maria Ziółek, Marzena Woźniak, Zofia Czekaj. Także **5 mandatów otrzymali kandydaci z KWW Nasz Piastów-Wspólnota Samorządowa (23,17 proc.):** Grzegorz Szuplewski, Agnieszka Bordziłowska, Aneta Czyż-Pacholek, Monika Kwatek, Tomasz Sarnacki.

PRUSZKÓW

Kandydat KO Piotr Bąk został nowym prezydentem Pruszkowa z wynikiem 51,29 proc. w II turze. Ubiegający się o reelekcję bezpartyjny Paweł Makuch przegrał z wynikiem 48,71 proc. W I turze najwięcej głosów zebrał Paweł Makuch (25,17 proc. głosujących). Piotr Bąk zyskał drugi wynik: 24,02 proc. Zatem musiało dojść do dogrywki, gdyż żaden z kandydatów nie uzyskał połowy wszystkich ważnych głosów. O fotel prezydenta walczyli także bezskutecznie w I turze Arkadiusz Gębicz (KWW Pruszków Dobro Wspólne), Maksym Gołoś (KWW Maksyma Gołosia-Inicjatywa Mieszkańców), Michał Landowski (KW Mazowiecka Wspólnota Samorządowa), Przemysław Sieciński (KW PiS).

W wyborach do rady miasta najwięcej głosów zdobyła lista KO, aż 11 radnych. Będą nimi: Dorota Kossakowska, Maria Biernacka, Małgorzata Widera, Magdalena Bąk, Jacek Rybczyński, Piotr Bąk (na jego miejsce wejdzie kolejna osoba), Katarzyna Włodarczyk, Dorota Smak, Magdalena Sawicka, Łukasz Ruszczyk oraz Julia Kossakowska. **Mazowiecka Wspólnota Samorządowa do rady wprowadziła 5 przedstawicieli:** Marzena Wieteska, Agnieszka Kostera, Michał Landowski, Karol Chlebiński oraz Radosław Majewski. **KW PiS będzie miało 4 przedstawicieli:** Robert Jancik, Dariusz Krupa, Paweł Zagrajek, Kamil Augustyniak. **Po jednym mandacie otrzymali: KWW Pawła Makucha –** Paweł Makuch; **KWW Pruszków Dobro Wspólne –** Bartosz Brzeziński; **KWW Maksyma Gołosia –** Adam Wróblewski.

MICHAŁOWICE

Ubiegająca się o reelekcję Małgorzata Pachecka po raz kolejny otrzymała mandat zaufania od mieszkańców uzyskując 53,39 proc. poparcia. O to

stanowisko z niepowodzeniem walczyły Adriana Król-Popiel (30,57 proc. poparcia) oraz Elżbieta Biczek – 16,04 proc.

O 15 miejsc w radzie gminy ubiegało się 47 kandydatów z 4 komitetów wyborczych. Z KWW Wspólnie dla Gminy Michałowice weszli: Anna Kamińska, Adriana Król-Popiel, Joanna Chilarzka, Agnieszka Paradowska. **Z KWW Aktywni dla Gminy Michałowice zasiądą:** Beata Rycerska, Jarosław Hirny-Budka, Maciej Polarczyk, Joanna, Magdalena Kowalczyk, Dorota Bagińska, Magdalena Bronisz. **KWW Razem dla Gminy Michałowice wprowadzi do rady:** Katarzynę Parzyńską, Pawła Kordysa, Elżbietę Biczek. **Z KWW Skuteczni wszedł** Bartłomiej Podleś, a z **KWW Głos Niezależnych** Paweł Rajski.

BRWINÓW

Dotychczasowy burmistrz Brwinowa, Arkadiusz Kosiński, już w I turze nie miał sobie równych uzyskując ponad 67,07 proc. poparcia. Kontrkandydat Adam Adamczyk otrzymał poparcie na poziomie 32,93 proc. **Największe zaufanie 36,93 proc. zdobył KWW Arkadiusza Kosińskiego „Dobro wspólne” i wprowadzi 10 radnych do Rady Miasta:** Adriana Olczak, Marek Winiarski, Katarzyna Górka, Zbigniew Kurządkowski, Magdalena Szymczukiewicz, Agata Tymińska, Sławomir Rakowiecki, Marta Bartos, Arkadiusz Kosiński, Hanna Jankowska. **KKW KO uzyskała 28,88 proc. i 6 mandatów:** Maciej Żukowski, Barbara Koralewska, Natalia Niewiadomska-Pasieka, Kamil Wójcik, Marta Obara-Michlewska, Karolina Krupa. **KW PiS z wynikiem 20,82 proc. zapewnił 4 mandaty:** Kacper Kozłowski, Marek Rosiński, Anna Kühn, Roman Wachnik. **1 mandat wywalczył KWW A. Adamczyka „Halo, Mieszkańcy”:** 13,37 proc. uzyskał Adam Adamczyk.

OŻARÓW MAZOWIECKI

Paweł Kanclerz nadal będzie zarządzać gminą. Startował z KW Forum Samorządowe Gmin i już w I turze otrzymał 66,98 proc. poparcia. Agnieszka Ruclak z Płochocina (KW Forum Mieszkańców Powiatu) przegrała z wynikiem 33,02 proc.

W Radzie Miasta znajdą się przedstawiciele 3 ugrupowań (walczyło 5). Największe poparcie otrzymał **KW Forum Samorządowe Gmin (63,56 proc.)** i aż **16 ich przedstawicieli zasiądzie w radzie:** Paweł Kanclerz, Andrzej Cichal, Kamil, Bednarski, Patrycja Markowska, Lech Toruszewski, Tadeusz Szmigiel, Iwona Jabłońska, Anna Jaroń, Zbigniew Szelenbaum, Małgorzata Rutkowska, Sylwia Gwiazdowska-Kosycarz, Katarzyna Kędziarska, Krystyna Tenderenda, Adrian Antosiewicz, Rajmund Oskierko, Aleksandra Lubańska. **4 mandaty uzyskał KW PiS (20,89 proc. poparcia):** Tomasz Strakacz, Anna Bartoszewicz, Marcin Sowidzki, Mariusz Ilnicki. **1 mandat udało się zdobyć przedstawicielce KW Forum Mieszkańców Powiatu –** Natalii Ciejce.

STARE BABICE

II tura wyłoniła zwycięzcę – stanowisko wójta ponownie obejmie Sławomir Sumka z KWW Sławomira Sumki z poparciem 53,11 proc (w I turze 36,95 proc.). Nie udało się Marcinowi Zającowi z KW Wyborców Marcina Zająca – zyskał za mało, bo 46,89 proc (w I turze 32,89 proc.). W I turze walczyli jeszcze Michał Starnowski z KW Wyborców Działamy dla Was (18,76 proc), Krzysztof Szuba z KW Lepsze jutro dla Starych Babic (11,41 proc.).

W Radzie Miasta znajdą się przedstawiciele 7 ugrupowań (walczyło 8). **KWW Marcina Zająca z poparciem 24,09 proc. wprowadzi 6 osób:** Paweł Karczmarek, Jan Waligóra, Marcin Zając, Ewa Kawczyńska, Marzena Szelenbaum, Kazimierz Lade. **KWW Sławomira Sumki (22,96 proc. zaufania) wprowadzi 6 osób:** Lucyna Skrzeczowska, Dariusz Sobczak, Magdalena Bukowska,

FORUM

Samorządowe Gmin

Mariusz Latek

Bardzo dziękuję
za zaufanie i oddane
na mnie głosy w wyborach
samorządowych.
Będę godnie Państwa
reprezentował
w VII kadencji Rady
Powiatu Warszawskiego
Zachodniego.

Remigiusz Fijolek, Anna Doberska, Małgorzata Orzechowska-Chilimoniuk. **KKW KO (13,18 proc.) wprowadzi 2 osoby:** Anna Snopkowska, Jerzy Kludkiewicz. **KW PiS (10,73 proc.) zapewni miejsce 3 osobom:** Jolanta Benedykczyk, Katarzyna Dać, Jakub Baranowski. **KWW Działamy dla Was (9,28 proc.) wprowadzi 2 osoby:** Michał Starnowski oraz Tomasz Rutkowski. **Po 1 mandacie otrzymały: KWW Lepsze jutro dla Starych Babic (Krzysztof Szuba) oraz Stowarzyszenie Babice dla przyrody (Lidia Bomirska).**

BLONIE

Zenon Reszka (bezpartyjny) pozostaje na fotelu broniąc stanowiska już w I turze z wynikiem 59,32 proc. Kontrkandydatką była Marzena Cichewicz. Startowała z ramienia KWW Marzeny Cichewicz „Projekt Błonie. Samorząd dla mieszkańców”. Głosowało na nią 40,68 proc.

Do Rady Miasta wejdą przedstawiciele 4 ugrupowań (walczyło 5). 10 mandatów, najwięcej, zgarnął KWW Zenona Reszki Błonie-Przyścisłość. Mandaty otrzymali: Zenon Reszka, Jarosław Uraszewski, Jakub Bargieł, Tomasz Wiśniewski, Janusz Guzik, Maciej Pater, Marek Książek, Grzegorz Banaszekiewicz, Barbara Wielogórska, Ewa Podyma. **Z KW PiS w radzie zasiądą:** Grażyna Laskowska, Grzegorz Kołpaczynski, Andrzej Pływaczewski, Tomasz Janowski. **Z KWW Marzeny Cichewicz do rady weszli:** Marzena Cichewicz, Mirosław Nowakowski, Aneta Piotrowska. **Z KW Forum Samorządowe Gmin** wybranymi przez mieszkańców do rady są: Marcin Kołota, Jacek Cieślak, Maciej Górski, Katarzyna Mielcarz.

LESZNO

O stanowisko wójta walczyło w I turze 3 kandydatów. Grzegorz Banaszekiewicz, obecny wójt Leszna (KWW „Lepsza gmina”) otrzymał 49,93 proc. zaufania. Jarosław Stolarski z Wygląd (KWW „Gmina Odnowa”), mieszkaniec gminy Leszno,

dyrektor Zespołu Szkół w Piastowie, uzyskał 18,57 proc. Na Agnieszkę Zera z Zaborówka (KWW „Gmina od A do Z”), mieszkankę Leszna, urzędniczkę w Starostwie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, oddało głos 31,50 proc. uprawnionych. **W II turze wygrał Grzegorz Banaszekiewicz – 58,47 proc;** a jego rywalka Agnieszka Zera dostała 41,53 proc. poparcia.

Oto kandydatki i kandydaci, którzy uzyskali mandaty do do Rady Gminy Leszno: z KWW „Lepsza gmina”: Janusz Biały, Tomasz Zarzycki, Krzysztof Michalski, Agnieszka Walczak, Lesław Kuczyński, Michał Dominiak, Tomasz Maj, Krzysztof Lipiński, Agnieszka Dmoch, Marcin Lewicki, Marianna Malarowska, Piotr Sucharski. **Z KWW Michała Mandesa wszedł** Michał Mandes. **Z KWW „Gmina od A do Z”** Katarzyna Kępka. **Z KWW „Gmina Odnowa”** dostał się Artur Ligieza.

FREKWENCJA W REGIONIE

Województwo mazowieckie może pochwalić się najwyższą frekwencją w I turze: 57,04 proc. W Warszawie do urn poszło 58,88 proc. uprawnionych. Najbardziej aktywną dzielnicą okazał się Ursynów – 64,77 proc., natomiast najmniej głosujących było w dzielnicy Praga-Północ – 52,24 proc. wyborców. W dzielnicy Ursus frekwencja wyniosła 58,24 proc., w dzielnicy Włochy – 59,79 proc., a na Bemowie – 60,54 proc. W Pruszkowie w I turze do urn wybrało się 53,44 proc. uprawnionych, a w II – 42,74 proc. W Piastowie w wyborach udział wzięło 55,74 proc. W Michałowicach frekwencja osiągnęła ponad 64,5 proc. W Brwinowie – 58,35 proc. W Ożarowie Maz. frekwencja dobiła do 54,68 proc. W Starych Babicach głosowało 63,64 proc. w I turze, a w II – 52,12 proc. Frekwencja w Błoniu wyniosła 54,49 proc. W Lesznie do urn poszło w I turze 65%, w II – 46,76 proc. uprawnionych.

Opracowała **Agnieszka Gorzkowska**

■ PRUSZKÓW

Ukończono I etap rozbudowy Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej w Pruszkowie

Zakończył się pierwszy etap prac związanych z rozbudową i modernizacją Szkoły Podstawowej nr 3 im. Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej w Pruszkowie. Projekt inwestycyjny został zaplanowany w odpowiedzi na rosnące potrzeby demograficzne oraz lokalne, aby zapewnić pełny dostęp dla osób z niepełnosprawnościami i poprawić warunki akustyczne.

Dzięki realizacji rozbudowy, od poniedziałku 22 kwietnia uczniowie, nauczyciele i personel szkoły mogą korzystać z dodatkowych, nowoczesnych sal lekcyjnych, powiększonej świetlicy, windy, wygodnego pokoju nauczycielskiego, odnowionych pomieszczeń administracyjnych, przebudowanego wewnętrznego patio

oraz nowoczesnych szatni. Cały obiekt dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a sale zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt niezbędny do nauki.

Źródło: <https://www.pruszkow.pl/oswiata/edukacja/aktualnosci-edukacja>

PŁYWAŁNIA

SMS-LO PRUSZKÓW

ul. Gomulińskiego 4

GODZINY OTWARCIA

Poniedziałek - Niedziela 6:30 - 21:30

BILET ULGOWY:

6:30-8:00 8zł, 8:00-21:30 13zł

BILET NORMALNY:

6:30-8:00 13zł, 8:00-21:30 18zł

HONORUJEMY

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

informuje

DO 31 LIPCA MOŻNA ZDECYDOWAĆ O PRZYSZŁEJ EMERYTURZE

Tylko ZUS czy ZUS i OFE?

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uruchomił 1 kwietnia 2024 roku kolejne okno transferowe.

Osoby urodzone po 1968 roku do końca lipca mogą zdecydować, gdzie ma trafiać część ich składki emerytalnej – do OFE i ZUS czy tylko do ZUS-u.

– Składka emerytalna to 19,52 proc. podstawy wymiaru, np. otrzymywanego wynagrodzenia, z czego 12,22 proc. trafia na indywidualne konto w ZUS-ie (tzw. I filar), a 7,3 proc. na II filar.

W ramach II filaru ubezpieczeni może sam zdecydować, gdzie składka będzie przekazywana: czy do OFE (2,92 proc. podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne) i na subkonto (4,38 proc. podstawy wymiaru składki), czy w całości na subkonto w ZUS-ie (7,3 proc. podstawy wymiaru składki) – informuje Wojciech Ściwiarski, rzecznik prasowy ZUS w województwie mazowieckim.

do 31 lipca

możesz zdecydować, gdzie ma trafiać część Twojej składki emerytalnej – na subkonto w ZUS czy do OFE

3.04.2024

– Osoby, które chcą zmienić swoją wcześniejszą decyzję o sposobie podziału składki emerytalnej, mogą do 31 lipca br. złożyć w ZUS-ie oświadczenie o przekazywaniu składki do otwartego funduszu emerytalnego albo zewidencjonowaniu składki na subkoncie prowadzonym przez ZUS. Druki oświadczeń (ZUS-US-OFE-03) dostępne są w każdej placówce Zakładu oraz na stronie internetowej zus.pl. Oświadczenie można także przesać pocztą na adres dowolnego oddziału ZUS lub elektronicznie przez Platformę Usług Elektronicznych ZUS – dodaje rzecznik.

KTO NIE SKŁADA OŚWIADCZENIA

Oświadczenia nie składają osoby, które nie chcą zmieniać wcześniejszej decyzji o sposobie podziału składki emerytalnej, a także osoby, które osiągną powszechny wiek emerytalny za 10 lat lub wcześniej. W ich przypadku uruchomiony został tzw. „suwak bezpieczeństwa”, który chroni środki ubezpieczonych zgromadzone w OFE przed ewentualną utratą ich wartości. Dlatego na 10 lat przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego ZUS nie przekazuje składek do OFE, a OFE stopniowo przekazuje środki do ZUS-u, które zapisywane są na subkoncie. Jeśli ubezpieczony do tej pory nie był członkiem żadnego OFE, a chce, aby część jego składki była przekazywana na rachunek do wybranego OFE, to w ciągu 4 miesięcy od złożenia oświadczenia powinien zawrzeć umowę pierwszorazową z otwartym funduszem emerytalnym, który wybierze.

Oświadczenia
ZUS-US-OFE-03
nie składają osoby,
które:

- nie chcą zmieniać decyzji z poprzedniego okna transferowego,
- osiągną powszechny wiek emerytalny za 10 lat lub wcześniej.

28.03.2024

Wojciech Ściwiarski
regionalny rzecznik prasowy ZUS
w województwie mazowieckim

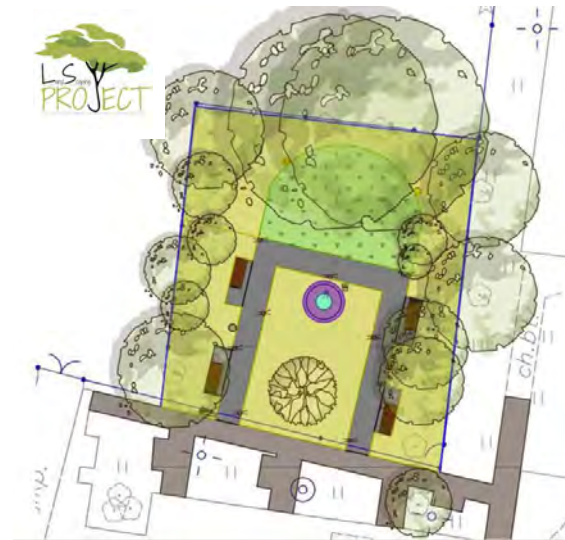
GMINA MICHAŁOWICE.

Uroczyste podpisanie umowy na zagospodarowanie skweru w Komorowie

22 kwietnia br., w sali multimedialnej Urzędu Gminy Michałowice odbyło się uroczyste podpisanie umowy na zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy al. Marii Dąbrowskiej w Komorowie. Nowym miejscem mieszkańcy będą mogli cieszyć się jeszcze w tym roku.

Uroczystego podpisania dokonali: wójt gminy Michałowice, Małgorzata Pachecka, skarbnik gminy, Anna Jankowska oraz ze strony wykonawcy, Prezes Zarządu firmy Baobab Brandys Sp. z o.o., Marek Brandys. Wśród

gości znaleźli się: radny Maciej Polarczyk, Przewodniczący Zarządu Osiedla Komorów, Michał Jezewski, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Miasta Ogrodu Komorów, Hanna Barlak, koordynator projektu, Przemysław Karasiewicz, projektant z pracowni projektowej LS Project, Magdalena Bukowska, pracownicy urzędu oraz mieszkańcy gminy Michałowice. Przedmiot umowy obejmuje zagospodarowanie skweru przy al. Marii Dąbrowskiej w Komorowie (tzw. teren po starej poczcie) o powierzchni ok. 300 m², m.in. poprzez pielęgnację istniejącej zieleni i nowe nasadzenia drzew, krzewów, bylin i cebul. Skwer urozmaica także elementy małej architektury, w tym: ławki i tablice edukacyjne, a w centralnym jego punkcie znajdzie się fontanna. Nowy skwer powstanie w przeciągu 6 miesięcy od podpisania umowy.

Wartość inwestycji: 520 916,52 zł.

Źródło: <https://www.michalowice.pl/dzieje-sie/aktualnosci/samorzadowe/uroczyste-podpisanie-umowy-na-zagospodarowanie-skweru-w-komorowie,p754119778>

Fot. Mariusz Marcysiak

2024

Wójt Gminy Michałowice
zaprasza mieszkańców

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Sporządzamy plan ogólny gminy Michałowice

Złóż wniosek!

- Plan ogólny zastąpi od 2026 r. obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Na podstawie planu ogólnego będą tworzone plany miejscowe oraz wydawane warunki zabudowy (tzw. WZki).
- Wyraź zdanie dotyczące zagospodarowania np. swojej działki i jej otoczenia czy pozostałych terenów w gminie – złóż wniosek.

Termin składania wniosków

4 kwietnia - 24 maja

Urząd Gminy Michałowice,
biuro podawcze, ustnie – do protokołu
Internetowo: sekretariat@michalowice.pl lub ePUAP

Spotkanie informacyjne

9 maja, godz. 17:00

Urząd Gminy Michałowice,
sala multimedialna /parter/

Informacje

Urząd Gminy Michałowice
w godz.: 9:00-15:30 (pon.czw.) i 9:00-13:30 (pt.),
/pokój 235, II piętro/
Internetowo: bip.michalowice.pl

Wykazania mogą być dokumentowane w postaci fotografii/filmu i mogą być opublikowane na stronach internetowych, w mediach społecznościowych i wydawnictwach Gminy Michałowice oraz jednostkach pomocniczych oraz mogą być szeroko rozpowszechniane. Biorąc udział w przedmiotowej usłudze, użytkownik wyraża zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych i danych osobowych osób, których dane zostały mu przekazane, w celach promocyjnych i informacyjnych.

Wójt Gminy Michałowice
zaprasza mieszkańców

Konsultacje

dot. dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę/przebudowę 4 dróg gminnych

Z uwagi na planowane opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej 4 dróg w gminie: w Michałowicach, Regułach, Pęcicach i Opaczy-Kolonii,

zapraszamy mieszkańców do składania uwag i wyrażania opinii dot. koncepcji projektowych tych ulic.

Opracowana dokumentacja projektowo-kosztorysowa dotyczy:

- al. Topolowej w Michałowicach (wykonanie chodnika i odwodnienia drogi na odcinku pomiędzy ul. Wierzbową i Szkolną);
- drogi gminnej w Regułach łączącej ul. Cichą z ul. Dworcową w Michałowicach;
- ul. Wąskiej w Pęcicach;
- ul. Żwirki i Wigury w Opaczy-Kolonii.

Do 24 maja 2024 r.

Inwestycje roboty drogowe

W przypadku zainteresowania proponowanymi rozwiązaniami projektowymi informujemy, że **można zapoznać się z opracowaną koncepcją w dniach 8-16 maja 2024 r. w Urzędzie Gminy Michałowice, pok. 229**. Ewentualne uwagi lub wnioski można składać na biuro podawcze urzędu, lub e-mailem na adres p.walczuk@michalowice.pl, w terminie **do 24 maja 2024 r.**

Przekazane uwagi i wnioski zostaną skonsultowane z wykonawcą, który przeanalizuje możliwość ich wprowadzenia do projektu budowlanego. Wprowadzenie zmian na późniejszym etapie nie będzie możliwe.

Państwa opinia jest dla nas ważna

– uzyskane informacje pozwolą nam na spełnienie wspólnych oczekiwań względem realizacji inwestycji drogowych w gminie Michałowice.

Sprawę prowadzi i wszelkich informacji udziela **P. PRZEMYSŁAW WALCZUK**, Referat Gospodarki Komunalnej, tel. 22 350 91 77.

Gmina Michałowice – wydarzenia i informacje

REGUŁY, UL. ALEJA POWSTAŃCÓW WARSZAWY 1 | www.michalowice.pl

GMINA MICHAŁOWICE POWIĘKSZA TERENY ZIELONE

– rewitalizacja nowo pozyskanej części parku w Regułach

SZKIC KONCEPCYJNY

Gmina Michałowice z każdym rokiem staje się coraz bardziej zielona. W latach 2019–2023 na jej terenie zostało posadzonych ponad 50 000 krzewów oraz 1915 drzew (w 2024 roku w planach jest posadzenie kolejnych 500). Ponadto gmina stale zagospodarowuje i urządza nowe miejsca do rekreacji i odpoczynku, jednocześnie pielęgnując te, które już ma.

Przykładem takich działań jest park w Regułach, który w 2019 r. przeszedł pierwszy etap rewitalizacji – wykonano palisadę wokół stawu, posadzono nowe drzewa, krzewy i roślinność niską. Natomiast w grudniu 2021 r. gmina Michałowice pozyskała nieodpłatnie od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) nieruchomości o powierzchni 0,96 ha pod powiększenie parku w Regułach. Z kolei w 2023 r. przyznano gminie dofinansowanie w wysokości 1 988 000,00 zł, w ramach Programu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych na realizację tej inwestycji. Kwota ta pokryje 90% kosztów.

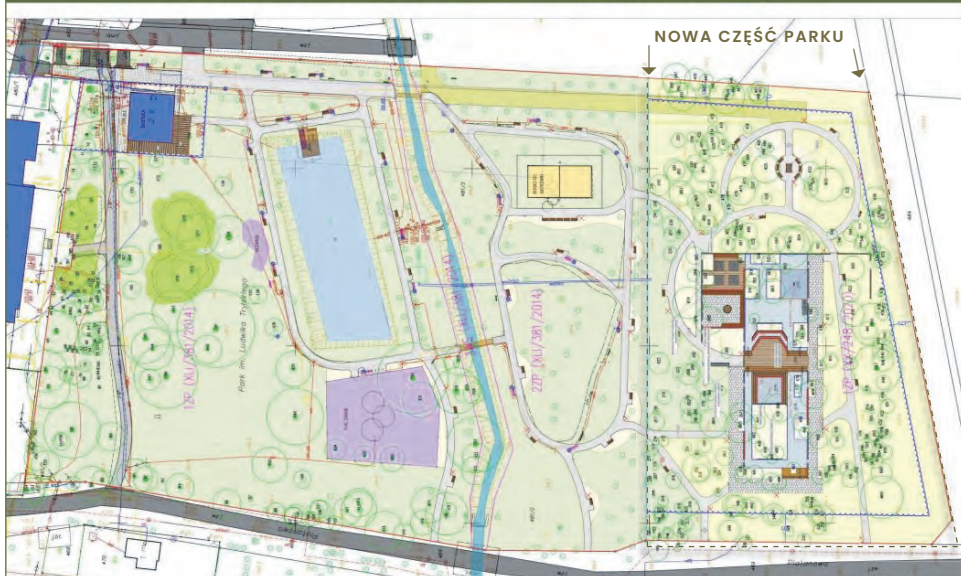
Gmina rozmawiała z mieszkańcami o koncepcji zagospodarowania parku. Podczas pierwszego spotkania zostały przedstawione dwie koncepcje: pierwsza zakładała powstanie parku i ogrodu społecznego, m.in. z pawilonem botanicznym z funkcją edukacyjną i boiskiem do siatkówki oraz placem

zabaw dla dzieci starszych, natomiast druga, o charakterze sportowo-rekreacyjnym, m.in. z kortami tenisowymi, boiskami do siatkówki, koszykówki, gry w bule oraz placem zabaw dla dzieci starszych. Mieszkańcy opowiedzieli się za rozwiązaniami, które przyniosą w to miejsce nową zielen, drzewa i krzewy, które staną się siedliskiem dla ptaków. Uznanie zdobył pomysł budowy scenki koncertowej oraz instalacja ławek, oświetlenia i monitoringu, urządzenie miejsca na ognisko (a w zasadzie przeniesienia ogniska z zabytkowej części parku), wybudowanie tężni zamiast ogródka społecznego. Podczas drugiego spotkania, które odbyło się w marcu br., w oparciu o przedstawione uwagi, mieszkańcom została zaprezentowana nowa wizja tego miejsca.

Projekt zakłada stworzenie nowej przestrzeni rekreacyjnej ze scenką plenerową, z poszanowaniem istniejącej fauny i flory. Mała architektura w nowej części będzie dostosowana do istniejących ławek i lamp w zabytkowej części parku. Zaplanowano m.in. urządzenia hamaków, siedzisk drewnianych, miejsc na palenisko, konstrukcji imitujących dawne szklarnie, postawienie tężni solankowej i lunety do obserwacji nieba. Nowa część parku ma powstać do końca grudnia 2025 r.

UG Michałowice

KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA TERENU – POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE Z PARKIEM ISTNIEJĄCYM

Fot. źródło: Facebook International Karate Association Poland

Mieszkanca gminy Michałowice MALINA OŻÓG została Mistrzynią Świata WKA Karate Kumite

Wielki sukces mieszkanki Michałowic. Malina Ożóg zdobyła złoto w Mistrzostwach Świata WKA Karate Kumite. W kwietniu, w Urzędzie Gminy Michałowice gratulacje mistrzyni złożyła Małgorzata Pachecka, wójt gminy.

Mistrzostwa Świata federacji WKA odbyły się w marcu na Malcie. Malina nie miała sobie równych i zdobyła złoty medal w kumite, czyli walkach na macie. Nie jest to jednak jej pierwszy międzynarodowy sukces. W 2021 roku zajęła II miejsce w Mistrzostwach Świata WUKF w Rumunii.

Malina ma lat 12. Jest pełną energii i determinacji dziewczyną, która od 8 lat ćwiczy karate. Jej pasja do tej sztuki walki zrodziła się już we wczesnym dzieciństwie, gdy wraz ze starszą sio-

strą rozpoczęła treningi w klubie IKA Poland. Najpierw trenowała w Dojo w Warszawie, obecnie – w Dojo w Raszynie.

Już od najmłodszych lat Malina przejawiała wyjątkową zdolność do skupienia i dyscypliny, co szybko zaowocowało osiągnięciami na macie. Jest niezmiernie wytrwała w systematycznych i intensywnych treningach.

Rok po roku Malina udowadniała swoje umiejętności na lokalnych, krajowych i międzynarodowych turniejach, zdobywając kolejne medale i wyróżnienia. Aż w końcu, w tym roku, sięgnęła po złoto!

Gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów.

UG Michałowice

MASZ POMYSŁ NA ZMIANY W GMINIE MICHAŁOWICE?

Zgłoś projekt do Budżetu Obywatelskiego!

WYSTARTOWAŁA IV EDYCJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO GMINY MICHAŁOWICE

Od 15 kwietnia do 13 maja br. każdy mieszkaniec gminy Michałowice może zgłosić projekt w ramach Budżetu Obywatelskiego 2025. Pula pieniędzy do wykorzystania wynosi 500 000 zł.

W tym roku gmina Michałowice uruchomiła nową stronę budżetu obywatelskiego. Jest bardziej intuicyjna, dostępna także na urządzeniach mobilnych. Krok po kroku przeprowadzi przez kolejne etapy budżetu obywatelskiego. Dzięki niej łatwo można wprowadzać projekty, częściami, a także uzyskać ich elektroniczne poparcie. Projekty będą przedstawiane w ciekawy i przejrzysty sposób, łatwo będzie je znaleźć, a finalnie wziąć udział w głosowaniu. Na etapie zgłaszania projektów trzeba będzie założyć konto, podając email i hasło. Po potwierdzeniu rejestracji – będzie można logować się do platformy i wpisywać projekty.

Kilka ważnych informacji dotyczących projektów:

- projekt może zgłosić każdy mieszkaniec gminy Michałowice;
- każdy mieszkaniec może zgłosić dowolną liczbę projektów;
- jeden projekt może zostać zgłoszony przez jednego lub wielu mieszkańców gminy;
- wartość jednego projektu może wynosić maksymalnie 175 000 zł;
- projekt musi być zrealizowany od A do Z w czasie 1 roku (projekt i wykonanie);
- projekt musi być ogólnodostępny.

ZACHĘCAMY DO ODWIEDZENIA NOWEJ STRONY BO GMINY MICHAŁOWICE
I ZAPOZNANIA SIĘ ZE SZCZEGÓŁAMI DOTYCZĄCYMI ZGŁASZANIA PROJEKTÓW:

<https://www.michalowice.pl/budzetobywatelski>

Twój słuch się pogorszył?
Słyszysz, ale nie rozumiesz słów?
Szumi Ci w uszach?

ZADZWOŃ
609 624 525

ReSound GN

Zbadaj **BEZPŁATNIE** słuch!

Testuj aparaty słuchowe **7 DNI** bez zobowiązań

modelowaniesluchu.pl

modelowanie
słuchu

ul. Kolorowa 19, lok. 146, Ursus,
pn. - pt. 8:00 - 16:00, dojazd: 177, 191, 517

SPOŁECZNE I PSYCHOLOGICZNE SKUTKI NIEDOSŁUCHU

Rozmowa z panią **AGNIESZKĄ KOŁACZEK**

– protetykiem słuchu w **Gabiniecie Modelowania Słuchu w Ursusie**

■ Jak niedosłuch wpływa na nasze życie?

Niedosłuch to nie tylko zaburzenie słyszenia w jego fizjologicznym znaczeniu, ale przede wszystkim zjawisko mające wpływ na naszą psychikę i społeczne funkcjonowanie. Trudności komunikacyjne, a więc trudności w rozumieniu mowy, są najczęstszym objawem niedosłuchu. Uniemożliwiają one podtrzymanie prawidłowych relacji społecznych.

■ Co ma Pani na myśli mówiąc o prawidłowych relacjach społecznych?

W przypadku niedosłuchu często mamy odczucia ze skrajnymi zjawiskami. Trudności w porozumiewaniu się wywołują silny stres stanowiący podstawę konfliktów interpersonalnych, czy braku stabilności emocjonalnej. Skutkiem jest stopniowe ograniczanie kontaktów z otoczeniem, a finalnie – całkowita rezygnacja z nich.

■ Dlaczego tak się dzieje?

Dla osób niedosłyszących takie prozaiczne zdarzenia, jak wizyta u znajomych, zakupy w sklepie, spotkanie rodzinne czy rozmowa w hałasie ulicznym to prawdziwe wyzwania. Ciągłe trzeba nasłuchiwać, dopytywać, udawać, że się rozumie co inni mówią i ukrywać, że tak nie jest. Stresowi związanemu z ciągłą koncentracją i napięciem towarzyszy uczucie zmęczenia, skrepowania, frustracji i wycofania. Ma to negatywny wpływ na samopoczucie oraz samoocenę. Prowadzi do rezygnacji z siebie i swoich potrzeb, izolacji, a nawet trwałego wykluczenia społecznego, samotności i depresji.

■ Jakie osoby znajdują się w grupie ryzyka?

Społeczeństwa europejskie dość szybko starzeją się, a to sprawia, że wzrasta odsetek osób z Presby-

acusis – niedosłuchem wieku podeszłego. Już co trzecia osoba powyżej 65. roku życia ma kłopoty ze słuchem. Stąd największą grupę ryzyka stanowi ta właśnie grupa.

■ Jakie procesy wpływają na postępowanie niedosłuchu u osób po 65 roku życia?

Presbycusis to niedosłuch stopniowo pogłębiający się, którego początkowym symptomem są trudności w rozumieniu mowy. Dzieje się tak na skutek uszkodzenia tych obszarów komórek słuchowych, które są odpowiedzialne za odbiór wysokich częstotliwości, a więc wysokich tonów. Takiego niedosłuchu nie można wyleczyć, ale można skutecznie opóźnić jego rozwój. Dodatkowo na pogorszenie słyszenia wpływają: cukrzyca, nowotwory, stosowanie niektórych leków, a także wszechobecny hałas.

■ Co robić, aby nie doprowadzić do sytuacji, w której nasze życie z niedosłuchem staje się nie do zniesienia?

Niedosłuch to zjawisko złożone. Kluczowe jest jego wczesne wykrycie i szybkie podjęcie działań rehabilitacyjnych. Nieodzowną pomocą stanowią w tym przypadku aparaty słuchowe. Jeśli jesteśmy w grupie ryzyka, warto przynajmniej raz w roku badać słuch. Ważne, by niedosłuch został jak najwcześniej zdiagnozowany i by jak najszybciej podjąć rehabilitację słuchową. Badania dowodzą, że rehabilitacja aparatami słuchowymi nie tylko wpływa pozytywnie na samopoczucie, ale również może pomóc osobom cierpiącym na zaburzenia funkcji poznawczych, np. w chorobie Alzheimera. Zapraszam na bezpłatną konsultację i badania. Pomogę wybrać odpowiednie rozwiązanie słuchowe. Zachęcam też do bezpłatnego testowania aparatów słuchowych.

TWOJA REKLAMA / OGŁOSZENIE
W „MOCNYCH STRONACH”?

TAK!

ZADZWOŃ:
509 559 506, 602 666 134

NAPISZ:
reklama@mocnestrony.com.pl

Twoja reklama również na
www.mocnestrony.com.pl

Dla Psa i Kota

GODZINY PRACY

pon. – pt.	9.00 – 20.00
sobota	10.00 – 14.00
niedziela	10.00 – 13.00

SPECJALISTYCZNA PRZYCHODNIA WETERYNARYJNA

Ul. Rynkowa 5, 02-495 Warszawa – Ursus
22 245 31 07 | 666 03 13 05 | 604 157 775

przychodnia@dlapsaikota.pl
www.ursusweterynarz.pl

GALERIA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ
GALERIA AD-HOC
PRZY OŚRODKU KULTURY „ARSUS”
W Dzielnicy Ursus m.s. Warszawy Ul. Traktorzystów 14, tel. 22 478-34-54

OBRONCY KONSTYTUCJI
Wystawa malarstwa

**Grażyny Kostawskiej
i Piotra Szalkowskiego**

11 maja 2024, godz. 17.00 - **WSTĘP WOLNY**

ZAPRASZAMY NA WERNISZAŻ WYSTAWY

EKOLOGICZNY POWIAT

Dobiega do końca wieloletni program termomodernizacji budynków użyteczności publicznej należących do Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Ostatnie prace trwają jeszcze na zewnątrz budynku Geodezji. Wcześniej zmodernizowano główny budynek Starostwa, budynki Zespołów Szkół w Błoni i Ożarowie Mazowieckim, a także halę sportową przy ZS nr 1 w Błoni i internat dziewcząt w SOSW w Lesznie.

Żuraw PWZ wylądował przed Starostwem w Ożarowie Mazowieckim

Okiem Starosty Warszawskiego Zachodniego

– W tym roku, w kwietniu, minie 19 lat od czasu nabycia przez powiat budynku, w którym mieści się Starostwo PWZ w Ożarowie Mazowieckim – mówi **Starosta Jan Żychliński**. – Przez te lata, cały czas coś budowaliśmy, zarówno wewnątrz budynku, jak i na terenach wokół tego obiektu, łącznie z parkingiem, boiskiem szkolnym dla ZS nr 1 w Ożarowie Mazowieckim i terenami zielonymi. Siedziba Powiatu spełnia dziś najnowsze wymogi proekologiczne, a także dotyczące przepisów przeciwpożarowych. Zainstalowana winda umożliwia osobom niepełnosprawnym dotarcie do wszystkich pomieszczeń obiektu. Zmianę elewacji budynków wykorzystaliśmy także do celów promocyjnych. Dziś budynek Starostwa zdobiją obrazy przedstawiające elementy przyrody Kampinoskiego Parku Narodowego, który jest największym walorem naszego powiatu. Elementy graficzne uzyskał także budynek Geodezji, figury geometryczne na elewacji oddają charakter tego obiektu. Wszystkie obrazy na ścianach budynków wykonał mieszkaniec naszego powiatu Dymitr Miłowanow – artysta wykształcony na Akademii Sztuk Pięknych w Mińsku. Symboliczną wisienką na torcie jest dziś rzeźba Żurawia Powiatu Warszawskiego Zachodniego autorstwa Lili Fijałkowskiej (również mieszkanki naszego powiatu). Żuraw „wylądował” w ostatnich

dniach przed głównym wejściem do Starostwa. Już tylko na marginesie dodam, że podczas ostatniej sesji Rady Powiatu WZ, radni uchwalili ustanowienie nagrody dla firm lub osób, które najbardziej zasłużyły się na rzecz ochrony naszego środowiska naturalnego. Symbolicznym wyrazem tej nagrody będzie właśnie statuetka żurawia – powiedział Starosta Warszawski Zachodni.

Budynek Służby Geodezyjnej PWZ

Termomodernizacja to wiele działań

W ramach termomodernizacji obiektów wykonano m.in.: ocieplenie ścian zewnętrznych i stropodachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, montaż instalacji fotowoltaicznych, montaż gruntowych i powietrznych pomp ciepła. Wymieniono także oświetlenie obiektów na energooszczędne i zmodernizowano węzły sanitarne. W głównym budynku Starostwa zlikwidowano bariery architektoniczne i zainstalowano windę kapsułową. Elewację budynków Starostwa i Służby Geodezyjnej wykonano w technologii elewacji wentylowanej. Wiele podjętych działań w ramach nowych technologii daje dziś oszczędność energii.

– Realizacja projektu termomodernizacji budynków powiatowych trwała 6 lat – mówi **Ewelina Degowska – Naczelnik Wydziału Inwestycji PWZ**. – Wartość wszystkich wykonanych prac w tym okresie wynosi ponad 15 mln zł (środki z UE blisko 4 mln zł). Oprócz środków własnych powiatu, w ramach inwestycji skorzystał także z funduszy Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych, a także ze środków finansowych Mazowieckiego Centrum Pomocy Społecznej z PFRON oraz inwestycji strategicznych w ramach programu Polski Ład.

– Warto wspomnieć, że ten projekt realizowany był w trudnych warunkach covidu, kiedy mieliśmy do czynienia z realiami koniecznej izolacji, ale jednocześnie wprowadzenie w tym czasie przez nas usług on-line, okazało się dużym ułatwieniem dla mieszkańców powiatu. Kolejnymi zawirowaniami w realizacji tego zadania był wybuch wojny w Ukrainie, który spowodował odpływ pracowników zatrudnionych na budowach i wzrost

cen materiałów budowlanych. Główny wykonawca musiał szukać innych podwykonawców, pojawili się pracownicy z Indii, Pakistanu i innych egzotycznych zakątków świata. Dzięki elastyczności podejmowanych działań, w stale zmieniających się warunkach, udało nam się projekt doprowadzić do końca – powiedziała Naczelnik Ewelina Degowska.

Dalej działamy pro-ekologicznie

Powiat Warszawski Zachodni realizuje kolejne projekty proekologiczne. Przy budynkach użyteczności publicznej staną wiaty fotowoltaiczne wraz ze stacjami ładowania pojazdów elektrycznych. Ponadto zakupionych zostało 13 nowych samochodów elektrycznych, które trafią m.in. do: Domów Pomocy Społecznej w Bramkach i Sadowej, Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lesznie, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Błoni, Poradni Psychologiczno-Terapeutycznej w Błoni oraz do Starostwa. Założeniem programu jest samowystarczalność energetyczna pojazdów powiatowych. Wartość realizacji tego programu wynosi ok 4,7 mln zł, a środki na ten cel pochodzą głównie z programu Polski Ład.

Kolejnym działaniem proekologicznym Powiatu będzie inwestycja dotycząca instalacji gruntowych pomp ciepła z magazynami energii w DPS w Sadowej, koszt realizacji tego zadania wyniesie ok. 2 mln zł. Dbałość o środowisko jest kolejną cechą charakteryzującą nasz powiat. Nowe technologie połączone z dobrym planowaniem już dziś przynoszą wymierne efekty ekonomiczne i chronią przyrodę wokół nas.

Zapraszamy do udziału w 9. edycji

AKCJI KRWIODAWSTWA DAR SERCA!

W tym roku wyjątkowo akcja odbędzie się

16 maja 2024 w czwartek

Ambulans będzie czekał na krwiodawców na parkingu przy budynku Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego w godz. 9.00-13.00.

Dla krwiodawców zapewniamy posiłek regeneracyjny oraz upominki w postaci gadżetów.

Osobie oddającej krew przysługuje także zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu, w którym oddaje krew, oraz w dniu następnym, a także na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi.

Warto oddać krew, gdyż to bezcenny lek, którego mimo postępu w nauce nie udało się wytworzyć syntetycznie. Jest niezbędna nie tylko ofiarom wypadków, lecz także osobom cierpiącym na szereg poważnych chorób. Przetaczana podczas transfuzji oraz podawana w postaci przetworzonych preparatów, **ratuje życie i zdrowie**.

Więcej oddanej krwi to więcej uratowanych ludzi, więcej operacji ratujących życie, więcej radości, że ktoś jest jeszcze z nami. **Każdy może się do tego przyczynić**. Ci co mogą i ci co nie mogą oddawać krew. Jedni oddając, a drudzy wspierając informacyjnie, motywując, mobilizując innych do oddawania krwi.

KTO MOŻE ZOSTAĆ DAWCĄ KRWI?

Krew może oddać każda zdrowa osoba w wieku **18-65 lat** (pierwszorazowym dawcą można zostać do 60 lat), o wadze ciała powyżej 50 kg. Przy kwalifikacji uwzględnia się również proporcje wzrostu i wagi ciała. Dawca powinien również władać językiem polskim w stopniu umożliwiającym samodzielne zrozumienie treści kwestionariusza dawcy i pytań związanych z wywiadem lekarskim.

Pamiętajcie o zabraniu dowodu osobistego!

Organizatorami akcji są: Powiat Warszawski Zachodni, Klub HDK Strażak z Błonia i Zarząd Oddziału Rejonowego Warszawskiego Zachodniego PCK.

POMOC PRAWNA

DOM • RODZINA • FINANSE

MASZ PROBLEM PRAWNY? NAPISZ DO NAS. Pytanie można zadać drogą e-mailową pod adresem: redakcja@mocnestrony.com.pl w tytule e-maila wpisując: **porada prawna**. Pytanie musi być związane i dotyczyć tylko jednego zagadnienia. Odpowiedź wyłącznie na łamach.

NA PARKINGU TEŻ OBOWIĄZUJĄ PRZEPISY DROGOWE

Robiłam zakupy w dużym supermarkecie. Swoje auto zostawiłam na parkingu. Kiedy już z niego wyjeżdżałam miałam stłuczkę z innym samochodem. Jego kierowca zażądał, żebym zaczekała na patrol policji. Czy na parkingu należącym do prywatnej firmy obowiązują takie same przepisy jak na drogach publicznych?

Tak. Warto pamiętać, że zasady ruchu opisane w prawie o ruchu drogowym obowiązują nie tylko na drogach publicznych, ale także w strefach zamieszkania i w strefach ruchu. Strefa ruchu to obszar obejmujący co najmniej jedną drogę wewnętrzną, na który wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi (znak D-52 – strefa ruchu i znak D-53 – koniec strefy ruchu). Strefa zamieszkania zaś to obszar obejmujący drogi publiczne lub inne drogi, w którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdy i wyjazdy są oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi. Jak widać nawet na prywatnym parkingu mogą stać znaki drogowe takie same, jak na drodze publicznej. I tak samo, jak na drodze publicznej, należy się do nich stosować. A policja ma prawo np. wymierzać w takich miejscach mandaty. Jeśli wjazd i wyjazd na parking przed prywatnym centrum handlowym został odpowiednio oznaczony, wszelkie incydenty na tym terenie w tym także stłuczki traktujemy tak samo, jakby zdarzyły się na drodze publicznej. I kierowców obowiązują tutaj takie same ograniczenia, jak na drodze publicznej, to znaczy, że mogą oni spodziewać się mandatu np. za rozmowę przez komórkę podczas jazdy czy parkowanie na miejscu dla niepełnosprawnych przez osoby do tego nieuprawnione. Dopiero brak oznaczenia strefy ruchu może oznaczać, że rzeczywiście mamy do czynienia z drogą wewnętrzną.

CIĘŻARNĄ RÓWNIEŻ MOŻNA ZWOLNIĆ

Jestem w zaawansowanej ciąży. Ostatnio miałam scysję z moim przełożonym, bo odmówiłam wykonania polecenia, które moim zadaniem było niezgodne z prawem i niedopuszczalne dla osób w moim stanie. Kierownik zagroził mi zwolnieniem dyscyplinarnym. Czy można zastosować takie rozwiązanie także wobec pracownic w ciąży?

Tak. Chociaż obowiązuje generalna zasada, zgodnie z którą pracownice w ciąży są chronione przed zwolnieniem z pracy (formalnie chodzi o rozwiązanie umowy o pracę), to przepisy przewidują od niej kilka wyjątków. I tak, z kobietą

w ciąży można rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia (zwolnienie dyscyplinarne), ale tylko wtedy, gdy zachodzą przyczyny uzasadniające zastosowanie tego rozwiązania, a dodatkowo reprezentująca pracownicę organizacja związkowa wyrazi zgodę na rozwiązanie umowy o pracę w takim trybie. Bez takiej zgody pracodawca nie może wyrzucić na bruk kobiety w ciąży. Jeśli w firmie nie działa organizacja związkowa albo nawet jeśli działa, ale nie reprezentuje pracownicy, o której mowa, pracodawca będzie mógł samodzielnie, bez konsultacji z kimkolwiek zdecydować o dyscyplinarnym zwolnieniu takiego pracownika. Kluczowe znaczenie ma jednak w takiej sytuacji ustalenie okoliczności uzasadniających aż tak drastyczne kroki.

Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika może być zastosowane w razie ciężkiego naruszenia przez takiego pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych, popełnienie przez pracownika w czasie trwania umowy o pracę przestępstwa uniemożliwiającego dalsze zatrudnienie takiej osoby na zajmowanym przez nią stanowisku, a i to pod warunkiem, że przestępstwo takie jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem.

Dyscyplinarkę stosuje się też w razie zawinionej przez pracownika utraty uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym przez niego stanowisku. Jeżeli w Pani przypadku nie doszło do żadnej z tych rzeczy, to nie ma mowy o zwolnieniu dyscyplinarnym. A to oznacza, że wciąż jest Pani chroniona przez Kodeks pracy przed zwolnieniem. Z drugim przypadkiem dopuszczającym zwolnienie chronionej osoby w ciąży mamy do czynienia w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy. Gdyby u pracodawcy rozpoczęto procedurę zwolnień grupowych (stosuje się te zasady w firmie zatrudniającej co najmniej 20 osób i wtedy, gdy zachodzi konieczność wypowiedzenia umów o pracę z przyczyn niedotyczących pracownika), to kobieta w ciąży może dostać jedynie wypowiedzenie zmieniające jej warunki płacy np. takie, które pomniejsza jej wynagrodzenie. Nawet wtedy jednak pracodawca będzie jej musiał wypłacać dodatek wyrównawczy do pierwotnej pensji aż do czasu końca okresu ochronnego.

MIESZKANIE BEZ PODATKU OD SPADKÓW I WYNAGRODZEŃ

Moja starsza schorowana i odległa kuzynka zaproponowała mi układ polegający na tym, że mam u niej zamieszkać, opiekować się nią, a ona w zamian zapisze mi w testamencie swoje mieszkanie. Jestem prawie zdecydowana na takie rozwiązanie,

martwi mnie tylko, że po śmierci kuzynki będę musiała zapłacić ogromny podatek od spadków i darowizn.

Niekoniecznie. Ustawa o podatku od spadków i darowizn przewiduje swego rodzaju ulgę podatkową, która może być stosowana w sytuacjach podobnych do tego opisanego w pytaniu. Mamy z nią do czynienia w razie nabycia własności (albo współwłasności) budynku lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub udziału w tym prawie, spółdzielczego prawa do domu jednorodzinnego albo udziału w takim prawie przy założeniu, że nabycie tych nieruchomości nastąpi między innymi w drodze dziedziczenia, zapisu zwykłego w testamencie, zapisu windykacyjnego, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego przez osoby zaliczane do III grupy podatkowej (czyli osoby obce albo należące do dalekiej rodziny). Warunkiem niezbędnym do skorzystania z tej ulgi jest zawarcie pisemnej umowy ze spadkodawcą ustanawiającej opiekę nad nim. Przepisy wymagają, żeby notariusz poświadczyl podpisy pod taką umową. Musi też ona być realizowana co najmniej przez 2 lata od dnia poświadczenia podpisu przez notariusza. Jeśli warunki te są spełnione do podstawy opodatkowania podatku od spadków i darowizn nie wlicza się wartości nie przekraczającej 110 metrów kwadratowych powierzchni użytkowej lokali lub budynku. Jeśli mamy do czynienia z nabyciem części (udziału) budynku mieszkalnego lub lokalu albo udziału w spółdzielczym prawie do budynku mieszkalnego lub lokalu, ulga taka przysługuje stosownie do wielkości tego udziału. Sprawowanie opieki nad spadkodawcą bez umowy nie jest przez skarbowkę brane pod uwagę, co sprawia, że brak takiego kontraktu nawet jeśli faktycznie będzie się Pani opiekowała kuzynką – nie da prawa do opisywanej przez nas ulgi podatkowej.

KIEDY SPŁACISZ CAŁY KREDYT HIPOTECZNY

Za miesiąc spłace ostatnią ratę kredytu hipotecznego. Czy w takim przypadku hipoteka zostanie automatycznie wykreślona z mojej księgi wieczystej?

Nie, będzie Pani musiała samodzielnie zwrócić się do sądu wieczystoksięgowego o wykreślenie hipoteki. Ma Pani prawo jako właściciel złożyć wniosek do tego sądu o wykreślenie zapisu o kredycie hipotecznym z odpowiedniej części księgi wieczystej. Dla sądu formalnie będzie to kolejny wpis do księgi wykreślający zabezpieczenie kredytu w formie hipoteki. Żeby wniosek był skuteczny trzeba do niego dołączyć dokument wystawiony przez bank, z którego wynika, że wierzytelność (czyli kredyt hipoteczny) została spłacona, przez co zabezpieczenie nie jest już do niczego potrzebne. Radzimy więc najpierw udać

się do banku, postarać się o taki dokument i dopiero wtedy składać stosowny wniosek do sądu wieczystoksięgowego.

URZĘDNIKI MOGĄ SPRAWDZIĆ TWOJE FINANSE

Będę starała się o dodatek mieszkaniowy. Wzięłam już z gminy wzory dokumentów. Jednym z nich jest deklaracja o dochodach gospodarstwa domowego. Powiedziano mi w gminie, że dane podane przeze mnie w tej deklaracji mogą być sprawdzane. Jak to może wyglądać?

Dodatek mieszkaniowy wymaga przedłożenia w gminie kilku dokumentów. Podstawowym jest właśnie deklaracja o dochodach gospodarstwa domowego. Obejmuje ona okres 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku. Dodatkowo trzeba też przedstawić w urzędzie dokumenty potwierdzające wysokość ponoszonych co miesiąc wydatków na mieszkanie, na które staramy się o dodatek. Obejmują one miesiąc poprzedzający złożenie wniosku.

Gmina ma prawo przeprowadzić wywiad środowiskowy w celu ustalenia rzeczywistej sytuacji majątkowej osoby starającej się o takie wsparcie. Sprawdza wtedy nie tylko osiągnięte przez niego dochody, ale również jego stan majątkowy, np. ustala się wtedy czy starający się o dodatek nie posiada wartościowych rzeczy, np. auta, które może sprzedać i dzięki temu opłacić swoje rachunki. Dlatego gmina może domagać się od niego złożenia oświadczenia o stanie majątkowym składającego się z danych o posiadanych ruchomościach, nieruchomościach oraz zasobów pieniężnych (np. oszczędności w banku). Oświadczenie takie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej. Warto pamiętać, że odmowa złożenia takiego oświadczenia jest podstawą do odmowy przyznania dodatku mieszkaniowego. Nie przyznaje się tego świadczenia także wtedy, jeśli po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego okaże się, że istnieje rażąca dysproporcja między deklarowanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy. Dla gminy oznacza to, że ten co stara się o dodatek tak naprawdę go nie potrzebuje, bo ma majątek wystarczający do tego, żeby pokrywać wydatki związane z utrzymaniem mieszkania albo domu jednorodzinnego – chodzi nie tylko o gotówkę, ale też wartościowe ruchomości, które można sprzedać, albo nieruchomości, które też mogą być sprzedane, wynajęte czy wydzierżawione. Dodatku nie dostanie też ten, który skłamał co do liczby osób, z których składa się jego gospodarstwo domowe. Jeśli okaże się, że jest ich w rzeczywistości mniej niż liczba wykazana we wniosku o dodatek – urząd odmawia przyznania tego świadczenia. Pamiętać też trzeba, że w najgorszym scenariuszu wnioskodawca nie tylko nie dostanie dodatku, ale jeszcze będzie się musiał tłumaczyć przed prokuratorem ze złożonych nieprawdziwych oświadczeń.

Artur Borkowski

prawnik, od wielu lat skutecznie rozwiązuje prawne problemy związane z domem, rodziną i finansami

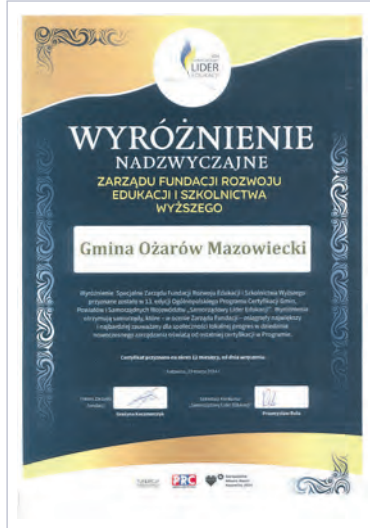

Gmina OŻARÓW MAZOWIECKI

Gmina Ożarów Mazowiecki po raz kolejny z certyfikatem „Samorządowy Lider Edukacji”

19 marca 2024 r. w Pałacu Młodzieży im. Aleksandra Kamińskiego w Katowicach odbyła się Wielka Gala Finałowa 13. edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Certyfikacji Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji”.

Gmina Ożarów Mazowiecki po raz kolejny została laureatem tego konkursu, otrzymując Certyfikat Samorządowego Lidera Edukacji 2024. Certyfikat jest wyrazem uznania dla samorządów, które posiadają wyjątkowe osiągnięcia w dziedzinie rozwoju edukacji i systemu oświaty, wspierania młodzieży i współpracy ze środowiskami edukacyjnymi. Nasza Gmina, jako jeden z czterech samorządów w Polsce, dodatkowo otrzymała Wyróżnienie Nadzwyczajne Zarządu Fundacji Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego za **największy i najbardziej zauważalny dla spo-**

łeczności lokalnej progres i innowacyjność w dziedzinie nowoczesnego zarządzania oświatą. Znalezienie się po raz kolejny w gronie najlepszych samorządów w Polsce jest powodem do dumy, a otrzymane nagrody potwierdzają wysoką jakość prowadzonych działań oświatowych i motywują do dalszej pracy.

Michał Turkas
Dyrektor Biura Oświaty Gminy Ożarów Mazowiecki

Burmistrz Ożarowa Mazowieckiego
Paweł Kanclerz

Przewodniczący Rady Miejskiej w Ożarowie Mazowieckim
Andrzej Cichal

zapraszają na

Uroczystą Mszę Świętą w intencji Ojczyzny oraz mieszkańców Gminy Ożarów Mazowiecki

3 maja 2024 r. godz. 12.00

Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Ożarowie Mazowieckim

z okazji 233 rocznicy uchwalenia **KONSTYTUCJI 3 MAJA**

po Mszy Św. zapraszamy na

Koncert „NIE RZUCIM ZIEMI SKĄD NASZ RÓD”

wystąpią:

Danuta Stankiewicz - śpiew
Filip Borowski - recytacja

w programie:
piosenki i poczta patriotyczna związana z ustanowieniem Konstytucji 3 Maja oraz z okresem odzyskania przez Polskę Niepodległości, a także utwory współczesne.

godz. 12.00 złożenie hołdu poległym strażakom
ul. Poznańska/Strazacka

Wstęp wolny

Organizator: **Dom Kultury Uśmiech**

KALEJDOSKOP BARW POLSKI

— „Mazowsze” w Ożarowie

100 tancerzy, 50 muzyków, 1 dyrygent, 2 ciężarówki sprzętu, 2 dni przygotowań po to, aby ten wyjątkowy koncert mógł zachwycić mieszkańców gminy Ożarów Mazowiecki.

5 kwietnia Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego w Karolinie przedstawił wspaniały program pełen barw i wspaniałej muzyki oraz choreografii zabierając nas w podróż po wszystkich regionach Polski. Od Kaszub, poprzez Kujawy, Zieloną Górę, region Mazowsza, Lubelszczyznę, aż po góry i Śląsk. Było to niesamowite przeżycie artystyczne.

Paweł Kanclerz – Burmistrz Ożarowa Mazowieckiego oraz Andrzej Cichal – Przewodniczący Rady Miejskiej serdecznie powitali przybyłych gości m.in. panią Annę Brzezińską – radną Sejmiku Województwa Mazowieckiego, radnych Rady Miejskiej oraz radnych Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego i mieszkańców gminy Ożarów Mazowiecki.

Kalejdoskop Barw Polski – to nie tylko flagowy koncert zespołu Mazowsze, ale kwintesencja działalności tego zespołu. To wybór pieśni i tańców pochodzących z różnych zakątków Polski, prezentujący folklor wsi i miasteczek oraz tańców narodowych. Podczas koncertu – dzięki artystom – widzowie mogli poznać nie tylko charakterystyczne dla poszczególnych

regionów tańce, przyspiewki i muzykę, ale również przyjrzeć się pięknie wykonanym i zdobionym, cieszącym oko, kostiumom.

Kukułeczka, Cyt, cyt, Furman czy Ej, przeleciał ptaszek – to utwory, które wielu zapadną na długo w pamięć.

To był już kolejny koncert zespołu „Mazowsze” w naszej gminie. Jak zawsze cieszył się ogromną popularnością wśród mieszkańców.

Jolanta Kołodyńska-Rzeźnik
Urząd Miejski w Ożarowie Mazowieckim

KALENDARZ WYDARZEŃ DOMU KULTURY UŚMIECH MAJ 2024

3 PIĄTEK	12.00 MSZA ŚW. i KONCERT NIE RZUCIM ZIEMI SKĄD NASZ RÓD 233 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja Msza Święta w intencji Ojczyzny, po mszy Koncert patriotyczny	Wstęp wolny	SANKTUARIUM MIŁOSIERDZIA BOŻEGO
11 SOBOTA	13.00 GREEN SPOT WYMIANA ROŚLIN DONICZKOWYCH	Wstęp wolny	CIS Przy Parku
12 NIEDZIELA	15.00 IMPREZA PLENEROWA XIV MAJÓWKA JÓZEFOWSKA Występy zespołów z Domu Kultury „Uśmiech”, atrakcje, gry i zabawy dla dzieci, pokazy zupy, kiełbaski z grilla, występy dzieci z żłoczek Filii Józefów Domu Kultury Uśmiech	Wstęp wolny	FILIA JÓZEFOW
12 NIEDZIELA	18.00 KONCERT GALOWY DUET LUKASZ BRZEZIŃSKA I JAKUB MURAS VIVALDI FOREVER Koncert Finałowy konkursu MUZYCZNY ORZEŁ 2024	Wstęp wolny	SCENA OŁTARZEW
18 SOBOTA	19.00 NOC MUZEÓW KONCERT ZŁ OŻAROWIACY WYSTAWA CODZIENNOŚĆ Z PRZESZŁOŚCI DAWNA MOTORYZACJA Koncert Zespołu Ludowego Ożarowiaczy Wystawa dawnych przedmiotów codziennych. Prezentacja motoryzacji z grupą NA WZ ACH	Wstęp wolny	DOM KULTURY UŚMIECH
18 SOBOTA	19.00 NOC MUZEÓW „NASI” POD MONTE CASSINO Prezentacja Wirtualnego Muzeum Ożarowa Mazowieckiego	Wstęp wolny	HOTEL MAZURKAS
19 NIEDZIELA	15.00 IMPREZA PLENEROWA MAJÓWKA DLA MAŁYCH I DUŻYCH Występy zespołów z Domu Kultury „Uśmiech”, finał konkursu „Piosenki o Mamie”, strefa grilla, dmuchanki, gry i zabawy dla dzieci	Wstęp wolny	FILIA BRONISZE
24 PIĄTEK	17.00 WARSZTATY JA MAMA Z okazji Dnia Matki zapraszamy na spotkanie twórcze w kręgu - tworzenie kolażu	Zapisy: 22 722 50 06	FILIA JÓZEFOW
24 PIĄTEK	17.00 WARSZTATY RODZINNE SZYJEMY PUPILA Z okazji Dnia Matki zapraszamy na warsztaty szyć pupila zapraszamy rodziców i dzieci od 6 - go roku życia	Zapisy: 510 284 701	FILIA BRONISZE
25 SOBOTA	16.00 WIECZOREK TANECZNY ZABAWA dla SENIORÓW	opis 30+	DOM KULTURY UŚMIECH
25 SOBOTA	17.00 KONCERT ZŁ OŻAROWIACY DLA MAMY Występ wszystkich grup Zespołu Ludowego „Ożarowiaczy” z Domu Kultury „Uśmiech”	Wstęp wolny	HALA NAMIOTOWA OŁTARZEW
30 CZWARTEK	12.00-21.00 FESTIWAL FOODTRACKÓW Zapraszamy na obwiesie 4-dniowego Festiwalu Foodtracków 1 CZERWCA - sobota - 12.00-21.00 Foodtracki, od 15.00 impreza plenerowa DZIEŃ DZIECKA z UŚMIECHEM 2 CZERWCA - niedziela - 12.00-19.00 Foodtracki	Wstęp wolny	BOISKO UKS OŁTARZEW

FILIA BRONISZE ul. Przyparkowa 15, Ożarów Mazowiecki | SCENA OŁTARZEW ul. Kilińskiego 20, Ożarów Mazowiecki | Dom Kultury UŚMIECH ul. Poznańska 165, Ożarów Mazowiecki www.dkusmiech.eu | CIS „Przy Parku” ul. Poznańska 292, Ożarów Mazowiecki | FILIA JÓZEFOW ul. Fabryczna 15, Józefów/Płochocin

Benefis JERZEGO HOFFMANA w MCC Mazurkas

17-go marca br. w MCC Mazurkas w Ożarowie Mazowieckim odbył się benefis wybitnego polskiego reżysera, którego nie trzeba nikomu przedstawiać – **JERZEGO HOFFMANA**. Myślą przewodnią wydarzenia było oddanie mu hołdu z okazji jego 92. urodzin, jubileuszu 70 lat pracy artystycznej oraz 25 lat od ekranizacji „Ogniem i mieczem”. Wydarzenie odbyło się w ramach 64. Forum Humanum Mazurkas.

OTWARCIE WIECZORU

– Proszę zadzwonić do domu, że przyjdziecie dopiero nad ranem – rozpoczął Prezes Grupy Mazurkas, Andrzej Bartkowski, prowadzący wydarzenie, jak zwykle w znakomitej formie. Towarzyszyli mu wiceprezes Andrzej Hulewicz oraz Aneta Klepacka-Kołbuk, Dyrektorka Generalna MCC Mazurkas. Dyrektorka podkreślała, jak wspaniale jest kierować jedynym w Polsce hotelem łączącym na aż tak szeroką skalę biznes ze sztuką. – Ogromnie cieszę mnie fakt, że nasza dodatkowa działalność kulturalno-artystyczna jest dostrzegana i bardzo nas to motywuje do dalszej pracy – powiedziała. Powitano także partnerów przedsięwzięcia: Jana Żychlińskiego, Starostę Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz Pawła Kancelerza, Burmistrza Ożarowa Mazowieckiego, dziękując im za okazane wsparcie. Przebieg wydarzenia umilał Reprezentacyjny Zespół Artystyczny Wojska Polskiego pod dyktando Tomasza Laguna. Jest to największa instytucja artystyczna w Wojsku Polskim oferująca w różnorodnych formach i z wielkim rozmachem treści narodowo-patriotyczne. Z zespołem współpracują uznani artyści – śpiewacy, piosenkarze, tancerze i aktorzy. Program przygotowany na ten wieczór obejmował pieśni wojenne i wojskowe takie jak: „Serce w plecaku” (znane nam wszystkim słowa: „Z młodej piersi się wyrwało...”), podniosłe „My, pierwsza brygada” czy wzruszające „Czerwone Maki na Monte Cassino”. Wiele z nich zostało wzbogaconych przepięknym układem choreograficznym. Pierwszym zagrany utworem było mocno osadzone w naszej tradycji „Hej Sokoly”, podczas którego długo wyczekiwany Jerzy Hoffman wszedł na scenę.

TWÓRCZOŚĆ OPARTA NA SIENKIEWICZU

Powitany długimi brawami reżyser rozpoczął swoje wystąpienie od podziękowań, jak i dawki humoru, którego dostarczał zgromadzonej widowni przez cały wieczór: – Chcę podziękować Grupie Mazurkas za urządzenie mi tego benefisu i wszystkim Państwu za przybycie. Zarówno tym, którzy moje filmy lubią, jak i tym, którzy ich nie

lubią, ale przyszli tu z ciekawości, żeby zobaczyć, jak wyglądam. (śmiej) Następnie zwrócił się do Ministra Kultury, Bartłomieja Sienkiewicza, który zaskoczył widownię swoim interesującym rodowodem – jest bowiem prawnikiem Henryka Sienkiewicza. A Henryk Sienkiewicz to nie tylko jeden z najwybitniejszych polskich prozaików, ale także bezsprzecznie największa inspiracja twórcza Jerzego Hoffmana. Inspiracja, która trwała przez całą jego reżyserską podróż: – Myślę, że Pański Pradziad ma tam na górze dużą frajdę, patrząc na Pana. Faktem jest, że Henryk Sienkiewicz odegrał przeogromną rolę zarówno w pokoleniu moich dziadków, w pokoleniu moich rodziców, moim, jak i, jak się okazuje, także późniejszych pokoleń, skoro widzowie chcą te moje filmy nadal oglądać. Telewizja je pokazuje, a ludzie oglądają. Dzięki temu, dzięki tym tantiemom mogę utrzymać mój dom na Mazurach, czego bym absolutnie nie mógł tylko z emerytury. (śmiej). – Z powodu trwającej w tamtych czasach cenzury ekranizację rozpocząłem od końca – od „Pana Wołodyjowskiego”. Dopiero po latach mogłem dokończyć trylogię. Dlatego mogę powiedzieć, że twórczo jestem dziś absolutnie spełniony. (brawa)

Wątek Henryka Sienkiewicza jako bohatera przewodniego reżyserskiej drogi Hoffmana przewijał się tego wieczoru wielokrotnie. Warto wiedzieć, że Henryk Sienkiewicz był mocno związany z leżącym pod Warszawą Lipkowem. Akcja powieści „Ogniem i mieczem” rozgrywała się między innymi właśnie w tych stronach. Tego wieczoru podczas licznych wystąpień znakomitych gości wielokrotnie zwracano uwagę, że Henryk Sienkiewicz bardzo „narozrabiał” (jak ujął to Andrzej Bartkowski) w życiu Hoffmana. Jeden z gości podkreślał wpływ tej sienkiewiczowskiej pasji Hoffmana także na nas, odbiorców: – W czasach szkolnych zasypialiśmy przy książkach Sienkiewicza. Dziś dzięki filmom Jerzego Hoffmana znamy frazy z jego książek na pamięć – to jedna z takich wypowiedzi. Jednocześnie reżyser zaznaczył, że choć Sienkiewicz dostarczał mu niegasnących nigdy inspiracji, to nie mógłby ich urzeczywistnić bez wspaniałych ludzi, którzy mu przez te wszystkie lata towarzyszyli.

DYRYGENT POTRZEBUJE ZESPOŁU

– Dziękuję wspaniałym aktorom. Dzięki Wam widzę po dziś chce oglądać moje filmy. To Wy sprawiliście, że te filmy wciąż żyją. Kim byłby reżyser bez aktorów? Czy wyobrażacie sobie dyrygenta bez orkiestry? – pytał retorycznie Jerzy Hoffman. Aktorzy to jedno. Jednak ważni są także ci stojący po drugiej stronie kamery. – Są ludzie, których nigdy nie widzieliście. Ludzie zza kulis. A kino to połączenie sztuki i przemysłu, olbrzymiej organizacji – to, co widzicie na ekranie jest rezultatem pracy kolektywu. Dlatego cieszę się, że są tu wszyscy moi współpracownicy także z tej mojej strony kamery. Tych ról zawsze było bardzo dużo: montażysta,

operator, scenarzysta, kierownik produkcji, producent. Wszyscy fenomenalni. Jeśli kogoś pominąłem to nie dlatego, że nie mam go w sercu, tylko dlatego, że już mimo wszystko – choć chwalilem swoją głowę – to jednak pamięć już nie ta – dodał reżyser, znów prezentując zachwycającą wszystkich lekkość i dystans do siebie.

MITOLOGIA POLSKOŚCI

O wspomnianej miłości reżysera do swojego ulubionego prozaika mówił także wspomniany **Bartłomiej Sienkiewicz**, gdy pojawił się na scenie. – Kino w tych swoich najwspanialszych historiach opowiada o miłości. Znamy te miłości filmowe utrwalone przez tradycję kina doskonałe. I też te miłości poza planem, które bywały wielkim skandalem. Ale w polskim kinie nie ma większej miłości niż miłość Jerzego Hoffmana do Henryka Sienkiewicza. Nie ma większej. Tylko taka miłość była w stanie przekroczyć nędzę, trudy, ustroje, epoki, prawie że języki – żeby być razem z przedmiotem swojej miłości. To właśnie to uczucie wzbogaciło polską kulturę i polskie kino o epickie obrazy i stworzyło zupełnie nową jakość myślenia o sobie jako o wspólnotce, kraju, Polskie, patriotyzmie i kulturze. To właśnie tej miłości Jerzego Hoffmana zawdzięczamy siłę polskiej kultury pomiędzy ustrojami i epokami. To jest siła miłości – mówił. – Ale mistrz Jerzy Hoffman dokonał jeszcze jednego niezwykłego dzieła. Język powieści Henryka Sienkiewicza nieuchronnie się starzeje, w miarę zmiany samego języka, kultury, przemian cywilizacyjnych. Ale okazuje się, że we współczesnym świecie, świecie popkultury, meblowania domu na nowo po wielkich i trudnych zmianach, nagle okazało się, że można znów mówić językiem pierwotnej mitologii. Bo właśnie tym jest trylogia – mitologią polskości. Polska wraca do podstawowych mitów, które tak dobrze ujął w swojej twórczości Henryk Sienkiewicz. W tym sensie mistrz Jerzy Hoffman ocalił Sienkiewicza. To jest dzieło miłości – podsumował Minister.

WSPÓŁCZESNOŚĆ

Podczas swojego przemówienia reżyser dokonał także słusznej, choć niepokojącej analogii do czasów współczesnych. – Mam 92 lata. Urodziłem się rok przed przyjściem Hitlera do władzy. Może dlatego nie spieszyłem się na ten świat i zacząłem oddychać i wrzeszczeć dopiero po czwartym klapsie! (śmiech). – Wiele w swoim życiu widziałem. Widziałem wiele rzeczy pięknych i ohydnych. Radosnych i tragicznych. Ale tego, że tuż obok, przy samej granicy rozpocznie się straszliwa wojna, taką, jaką pamiętam z dzieciństwa, tego, że Putin zaatakował Ukrainę, nie spodziewałem się. A powinienem. Bo chłubię się tym, że jestem amatorem historii.

– Ale, jak wiadomo, niewielu ludzi uczy się historii, a prawie nikt nie wyciąga z niej wniosków. Powtarza się to samo, historia zatacza koło. Pamiętam jako dziecko (bo w momencie wybuchu wojny miałem pójść pierwszego września do drugiej klasy), jak Hitler wkroczył do Austrii, a Europa i świat milczeli. Hitler zajął Czechosłowację, świat nadal milczał. I dopiero gdy uderzył na Polskę, to wtedy coś ruszyło i okazało się, że Europa do tej wojny z Hitlerem w ogóle nie jest przygotowana. Niestety, podobnie dzieje się dzisiaj. Ale święcie wierzę, że doczekam dni, kiedy taki sam koniec, jaki spotkał tych, którzy rozpoczęli podpalanie świata w roku 1939, atakując nas, że taki sam koniec spotka tych, którzy rozpętały tę brutalną wojnę na Ukrainie. (kolejne długie brawa).

BENEFIS JAKO HOŁD

Następnie Prezes Andrzej Bartkowski przedstawił dalszą agendę wieczoru. Wyjaśnił przy tym założenia, jakie przyświecają organizacji benefisów takich jak ten (a było już ich kilkanaście). Zaznaczył: – Póki żyjemy, będziemy takie benefisy robili, bo naszym celem jest sprawić przyjemność artyście i oddać mu hołd. Benefis to nie wywiad z artystą, to nie reportaż. To właśnie ten hołd złożony wielkiemu talentowi, człowiekowi wybijającemu się z nim mocno nad innych. Ten hołd i wdzięczność za to, co nam dali ci wielcy artyści. Także dzisiaj w tym benefisie wskrzesimy kilka filmów – dodał, rozpoczynając tym samym pokaz wybranych scen z najbardziej znanych filmów Jerzego Hoffmana. Pokazy te były przeplatane pojawianiem się na scenie wielkich aktorów i innych szeroko rozpoznawalnych twarzy. Pierwszą z nich była aktorka Anna Dymna.

PASJA I AUTENTYCZNOŚĆ

– Brakuje mi słów, żeby powiedzieć, kim dla mnie Jurek jest – zaczęła aktorka. Powiedziała, że życie każdego z nas to droga, która bywa bardzo różna. Jej droga była kręta i wyboista, bywały na niej różne przeпаści. Miała jednak ogromne szczęście, że bardzo wcześnie pojawił się w jej życiu Jerzy Hoffman, który nadał mu odpowiedni wektor. – Spotkałam wielu cudownych ludzi, a jednym z absolutnie najważniejszych jest Jurek Hoffman, który od początku mi zaufał. Jurek jest pełen pasji. Jak coś robi, to robi to naprawdę. Szanuje ludzi. Patrzyłam zawsze z zachwytem, podziwem i wzruszeniem jak traktuje wszystkich na planie. Wszyst-

ko jedno czy był to rekwizytor czy pan od wózka, Jurek zawsze szanował wszystkich. Pamiętam, jak walczył zawsze o ludzi. Uważnie to obserwowałam i wszystkiego się od Ciebie uczyłam – dodała, zwracając się bezpośrednio do reżysera. Wspomniała o jeszcze jednej wyjątkowej właściwości, którą zawsze ujmował ją reżyser.

– Jurek jest człowiekiem całkowicie prawdziwym. Takich ludzi naprawdę nie ma dużo na świecie. Jak coś czuł, to zawsze o tym mówił. Jak się wzruszał, to miał łzy w oczach. Nie wstydził się tego. Jurek jest dla mnie przepiękny prawdziwą miłością do życia – powiedziała. Nawiązała także do swojej słynnej roli w „Znachor” wyreżyserowanym przez Hoffmana, którego polscy widzowie absolutnie pokochali. – Dzięki Jurkowi nigdy się nie zestarzeję. Jestem ciągle młoda. Bo cały czas lecę w telewizji (śmiech). – Dziękuję za wszystko, za to, że jesteś. Nadal uczysz mnie największej wartości. W zawodzie aktorskim bywa strasznie trudno, ale jak ma się takiego mistrza to człowiek sobie poradzi – podsumowała Anna Dymna.

NIEMIERTELNY „ZNACHOR”

I rozpoczął się, wywołany przez Annę Dymną krótki pokaz filmu „Znachor”. Zgromadzona na sali publiczność zareagowała zdecydowanie największym entuzjazmem właśnie przy tym filmie. Została zaprezentowana słynna, końcowa scena rozpoznania bohaterów filmowych w sądzie. Jednego z bohaterów grał aktor Tomasz Stockinger, który tuż po pokazie został zaproszony na scenę: – Jak ja się cieszę, Mistrzu, że widzę Cię w zdrowiu. I tak pięknie uraczyłeś nas tutaj swoim wystąpieniem. Cieszę się, że jestem i że Państwo tak licznie tutaj przybyli – jest pełna sala – mówił Stockinger. Faktycznie, tego wieczoru sala konferencyjna w Mazurkasie zdumiewała wysoką frekwencją. I kontynuował: – Mam jeszcze jedno życzenie, żebyś jak najdłużej, Jurku, świecił nam przykładem wspaniałego reżysera, człowieka, Polaka. Byłeś autorytetem przez te wszystkie lata, cieszę się, że znalazłeś się na mojej drodze.

Aktor także nawiązał do tego, że „Znachor” jest wyjątkowo często emitowanym przez różne stacje telewizyjne filmem. – Jestem wzruszony. Minęło ponad 40 lat. Chciałbym wrócić do tamtych czasów – z kilku powodów. Żeby raz jeszcze grać piękną parę z Anią, żeby usłyszeć pewny, jasny komuni-

kat świętego reżysera, mistrza zza kamery, który wie, jak to powinno być. Chciałbym wrócić do czasów, kiedy nikt nas nie poganiał, kiedy mieliśmy czas, żeby pomyśleć, porozmawiać, znaleźć właściwe rozwiązanie. Chciałbym wrócić do czasów, kiedy nie było reklam. (śmiech). Opowiedział także kilka anegdot z czasów powstawania tego filmu w 1981 roku. Mogliśmy dowiedzieć się z nich, jaki Jerzy Hoffman był na planie filmowym. A w kolejnych minutach tego wieczoru mogliśmy to także sami zobaczyć.

MISTRZ NA PLANIE

Motywem wspólnym prezentowanych dalej urywków filmowych był Jerzy Hoffman w roli głównej – ich bohaterem był mistrz we własnej osobie. Mogliśmy podejrzeć go na planie, jak mówi do aktorów, jak im podpowiada, jak kreuje dobrze nam znane sceny. Mogliśmy poznać kulisy powstawania słynnych ekranizacji. W kilku z nich Hoffman opowiada o swojej pracy reżyserskiej, a także towarzyszących mu na tej drodze zawodowej ludziach, podsumowując: – Uważam, że najważniejszym elementem kina są aktorzy. Kocham aktorów, aktorzy to wiedzą i mnie kochają również. Takich wspomnień ważnych dla niego ludzi było tego wieczoru bardzo dużo.

Więcej takich zakulisowych ujęć z planu można obejrzeć w hotelu „Trylogia” w podwarszawskiej Zielonce. Jak wskazuje sama nazwa, miejsce to jest inspirowane twórczością Sienkiewicza i przyświeca mu cel upamiętnienia nie tylko wielkiego pisarza, ale także jego najwierniejszego promotora, jakim bez wątpienia jest mistrz Hoffman. Do odwiedzin tego miejsca zachęcał wymownie Andrzej Bartkowski: – Jest co oglądać! Można obejrzeć tam wiele filmów pokazujących Hoffmana na planie – jaki jest. Jak jest lubiany przez artystów. Jak nimi rządzi. Jak pokazuje każdą scenę. Coś wspaniałego. Ale właśnie taki żywiołowy zawsze był i nadal jest. Fantastyczna arena pamięci dla Mistrza Hoffmana – skonkludował.

WYSTAWA PLAKATÓW

Upamiętnieniu reżyserskich dokonań Hoffmana służyła również wystawa malarska przygotowana specjalnie na to wydarzenie. Tę część wieczoru poprowadziła Janina Tuora, kurator wystaw (już od 12 lat) w ramach projektu Forum Humanum

Mazurkas. Towarzyszył jej Witold Mysyrowicz – grafik, karykaturzysta, ilustrator, autor serii 14 plakatów pt. „Filmy fabularne Jerzego Hoffmana w plakatach Witolda Mysyrowicza”. Artysta opowiedział o niej podczas rozmowy na proscenium – obowiązkowej części każdej edycji Forum Humanum Mazurkas.

– Wpadł mi do głowy pomysł, żeby uczcić to wydarzenie wystawą dosyć specyficzną. Zaproponowałam plakaty do wszystkich filmów fabularnych Jerzego Hoffmana. Pamiętajmy jednak, że jego twórczość jest dużo szersza. Zaczynał od filmów dokumentalnych, których nigdy nie porzucił. Mysyrowicz podkreślił, że filmy fabularne Hoffmana powstawały na przestrzeni 45 lat. Obejmują zatem wiele pokoleń, wpisane są w nie zmiany epok widoczne w kulturze i społeczeństwie. I właśnie dlatego wybrał formę plakatu. – Plakat powstaje w charakterystycznej dla swoich czasów stylistyce, jest ich świadectwem. Stworzyłem serię plakatów bardzo syntetycznych, elementarnych, szkolnych, ascetycznych, niewychodzących w detale ani w specyfikę poszczególnych filmów. Po to, aby można było jednym spojrzeniem ogarnąć tę jakże bogatą twórczość filmową wielkiego mistrza kina. To jest mój hołd – podsumował autor wystawy.

O PROJEKCIE

Inicjatywa, w ramach której odbywał się ten benefis, czyli Forum Humanum Mazurkas, ma już długą historię. To już 64 wydarzenia kulturalno-artystyczne, realizowane pro publico bono z pasji i miłości do sztuki. Każda edycja gromadzi kilkusetosobową publiczność, niezmiennie zachwyconą oferowanym repertuarem. Tak było i tym razem. Przez cały wieczór panowała ciepła atmosfera, wielka życzliwość. Bez wątplenia jest to wielką zasługą także samego bohatera tego wydarzenia – Jerzy Hoffman dał się poznać jako człowiek niezwykle serdeczny i otwarty, ze wspaniałym poczuciem humoru, ujmującym dystansem wobec siebie i skłonnością do rozbrajających ripost. Zwracając się do widowni frazą „Powiej Wam”, stwarzał aurę niezwykłej intymności – jakby mówił do kilku osób, a nie kilkuset.

Aby naprawdę oddać mu hołd, wspomnijmy na koniec o kilku nagrodach, którymi został odznaczony w trakcie swojej reżyserskiej podróży. Były to m.in. Złoty Krzyż Zasługi w 1959 roku, dyplom Ministra Spraw Zagranicznych za zasługi w propagowaniu kultury polskiej za granicą za rok 1981, Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” w 2005 roku, Polska Nagroda Filmowa „Orzeł” w kategorii: Nagroda za Osiągnięcia Życia w 2006 roku. Ostatnim nakreślonym przez niego filmem była „1920: Bitwa Warszawska” (2011) o wojnie polsko-bolszewickiej wpisanej w ramy wojennego melodramatu. Zachęcamy do poznania pełnej, bogatej filmografii reżysera i uczynienia z niej regularnych seansów. To prawdziwe majstersztyki, które przez lata były rekordy popularności. Wracajmy do nich wszystkich, nie tylko do „Znachora”.

WARTO PRZECZYTAĆ WARTO PRZECZYTAĆ WARTO PRZECZYTAĆ WARTO PRZECZYTAĆ WARTO PRZECZYTAĆ WARTO PRZECZYTAĆ

„POWRÓT DO REIMS”

DIDIER ERIBON

Autor dokonuje bardzo osobistej analizy swojego pochodzenia klasowego oraz wpływu, jaki odcisnęło ono na jego życiu. Francuski filozof i socjolog pochodzi z robotniczej rodziny, mieszkającej w małym miasteczku. Powrót do tytułowego Reims, gdzie znajdował się jego dom rodzinny przywołuje wspomnienia z dzieciństwa naznaczonego wstydem, kompleksami, wykluczeniem i potrzebą uznania w środowisku do którego aspirował. Trudno jednoznacznie zaklasyfikować tę książkę pod względem gatunkowym, łączy ona bowiem elementy eseju z autobiografią. Występujące w tekście liczne nawiązania filozoficzne potwierdzają awans społeczny i erudycję Eribona, do której tak rozpaczliwie dążył. Niektóre przemyślenia nie znajdują jednak odzwierciedlenia w dzisiejszej, tak szybko zmieniającej się rzeczywistości, w której z biegiem czasu podziały klasowe zacierają się. „Powrót do Reims” jest jednak znakomitą świadectwem życia na francuskiej prowincji lat 60-tych i 70-tych.

„BIBLIOTEKARA”

LUCYNA DĄBROWSKA

Czy zastanawialiście się kiedyś jak wygląda praca w osiedlowej bibliotece od strony zaplecza, czyli tam gdzie oko czytelnika już nie sięga? W swojej książce autorka pokazuje jak biblioteka wyglądać nie powinna. Bigoteria, zaściankowość, cenzura i kumoterstwo - to tylko niektóre niemiłe widzia-

ne aspekty pracy w bibliotece, do której trafia główna bohaterka. Marta mierzy się z folwarcznym systemem całkowitego podporządkowania lokalnych instytucji kultury interesom miejscowej władzy. Galeria barwnych, karykaturalnych wręcz postaci, żywcem wyjętych z osiedlowej placówki, wywołuje uśmiech podczas lektury, ukazującej jednocześnie beznadziejną sytuację wadliwego systemu, z którym mierzy

się niejedna instytucja kultury. Powieść ukazała się w 2021 roku nakładem wydawnictwa Sejoja, wywołując niemałe zamieszanie w środowisku czytelniczym i bibliotekarskim.

„KAŻDY Z NAS”

ELISE GRAVEL

Pełna kolorów książeczka z serii Obrazowa Akademia Empatii Elise Gravel to świetna pozycja dla najmłodszych. Komiksowe stworki przypominają nam o tym, że każdy jest inny i każdy zasługuje na szacunek. Autorka i zarazem ilustratorka opowiada nam ich głosem o ważnych ogólnoludzkich sprawach. Pełne humoru i zaskakujące sytuacje wywołują uśmiech i pobudzają do refleksji. Różnorodność charakterów i postaw, a także odmienne nawyki i przyzwyczajenia uczą tolerancji i elastyczności w podejściu do życia wśród innych ludzi. Nie musimy być tacy sami, bo ciekawiej jest jak się po prostu różnimy.

Poleca
Lucyna Dąbrowska

■ GMINA BRWINÓW. Film pokazywany w ramach lekcji historii

Rozmowa z pułkownikiem Kruszyńskim

Z inicjatywy wicedyrektor Katarzyny Baczyńskiej z brwinowskiego LO powstał film będący wywiadem rzeką z pułkownikiem Waldemarem Kruszyńskim, honorowym obywatelem Brwinowa.

Pułkownik Kruszyński od wielu lat angażuje się w działania, które mają przybliżyć młodzieży postaci podziemia niepodległościowego w czasie II wojny światowej i pierwszych latach powojennym. Pamięć o Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość, którego Waldemar Kruszyński sam był członkiem, jest przekazywana kolejnym pokoleniom. Mieszkający od 26 lat w Brwinowie obecny prezes okręgu mazowieckiego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość blisko współpracuje ze szkołami i odwiedza uczniów na lekcjach historii. – *Korzystajcie z tego, że jestem sprawny. Jestem do waszej dyspozycji* – mówi.

Działalność istniejącego od kilku lat w Zespole Szkół Ogólnokształcących szkolnego koła fotograficzno-filmowego, które prowadzi pan

Waldemar Zieńko, zainspirowała Panią Katarzynę Baczyńską do realizacji filmu, który jest wywiadem rzeką: w trzech odsłonach opowiada o przedwojennym dzieciństwie, latach okupacji oraz trudnych latach powojennych, kiedy władze komunistyczne dążyły do wprowadzenia systemu totalitarnego. Rozmowy przeprowadzane były jesienią 2023 r. w Liceum przy udziale uczniów klasy III LO oraz w domu pułkownika. Zdjęcia robione były w Szkole Podstawowej nr 1, gdzie istniało Gimnazjum nr 1 noszące imię Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość.

Film trafił już do szkół na terenie gminy Brwinów i będzie pokazywany w starszych klasach w ramach lekcji historii.

BEZ OPŁAT PLACOWYCH

TARG Staroci

na terenie Targu w Błoniu!

**W KAŻDĄ DRUGĄ NIEDZIELĘ
MIESIĄCA OD 8:00 DO 14:00**

**Przyjdź!
Sprzedaj!
Kup!**

**ZAPRASZAMY
SPRZEDAJĄCYCH
I KUPUJĄCYCH!**

POLA NADZIEI ZAKWITŁY W GMINIE BŁONIE

10 kwietnia na błońskim rynku miało miejsce wyjątkowe wydarzenie!

Dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Błoniu z wielką energią i entuzjazmem kwestowały z żonkiliami w ramach programu Pola Nadziei. Mieszkańcy miasta obdarowali nas – z wielką serdecznością – chętnie wspierając zbiórkę na rzecz naszego Hospicjum w Bramkach. Każda wrzucona do puszek moneta to znak, że dobro wraca, a razem możemy sprawić,

by naszym podopiecznym żyło się DOBRZE. Z całego serca dziękujemy każdemu i wszystkim z osobna za otwartość, troskę i wsparcie naszej inicjatywy. Szczególne słowa uznania należą się uczniom i nauczycielom ze Szkoły Podstawowej nr 1, którzy pokazali tego dnia, czym jest aktywna postawa i empatia!

Dziękujemy także Burmistrzowi Błonia Zenonowi Reszce za obecność, wsparcie i pomoc w promowaniu akcji. Uklony dla naszych pracowników za profesjonalne ścinanie żonkili. Jesteście niesamowici!

Na podstawie tekstu z fb Fundacji Hospicjum Onkologiczne św. Krzysztofa w Bramkach
Foto: BP UM w Błoniu

GDZIE ZAŁATWIĆ SPRAWĘ W NOWYM URZĘDZIE?

Centrum Administracji informuje interesantów o nowych lokalizacjach poszczególnych wydziałów.

W nowym budynku Urzędu przy ul. Rynek 6B (na tyłach Ratusza) znajdują się:

- Biuro Obsługi Interesanta (składanie podań),
- Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich (meldunki, dowody, akty)
- Wydział Planowania Przestrzennego,
- Wydział Oświaty,
- Wydział Rolnictwa, Klimatu, Środowiska, Nieruchomości i Geodezji,
- Sprawy Lokalowe.

W odrestaurowanej kamienicy przy ul. Rynek 6A (wejście od ul. Sienkiewicza) znajduje się:

- Wydział Finansowy (w tym sprawy podatkowe).

UM Błonie

Fot. Zdzisław Leczewicz (Centrum Sportu w Błoniu)

GŁOSUJ NA CENTRUM ADMINISTRACJI W KONKURSIE MODERNIZACJA ROKU

Szanowni Państwo, zapraszamy do głosowania na błońskie Centrum Administracji – obiekt zgłoszony do udziału w 28. edycji Konkursu „MODERNIZACJA ROKU”

Aby zgłoszować należy wejść na stronę konkursu: <https://www.modernizacjaroku.org.pl> i wyszukać obiekt Centrum Administracji w województwie mazowieckim – Gmina Błonie.

Zagłoszować w plebiscycie internetowym może każdy – wystarczy wejść na stronę konkursu, wpisać swoje miasto i zagłosować.

Głosować można codziennie (raz dziennie) aż do 9 maja do godz. 12:00. W finale inwestycje będą oceniać jurorzy. Obecnie trwa pierwszy etap konkursu.

UWAGA! Aby Państwa głos był brany pod uwagę, należy wpisać swoje imię i nazwisko oraz adres e-mail. Po kliknięciu przycisku **ZAGŁOSUJ** w skrzynce pocztowej pojawi się wiadomość z linkiem, w który trzeba kliknąć, aby potwierdzić swój wybór.

DZIĘKUJEMY ZA WSZYSTKIE GŁOSY ODDANE NA NASZ OBIEKT!

SPRZEDAJEMY AUTOBUS!

Burmistrz Błonia ogłasza postępowanie dotyczące sprzedaży autobusu marki IRISBUS MIDWAY, rok prod. 2005. Autobus będący przedmiotem sprzedaży można będzie oglądać po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym z pracownikiem Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Błoniu – tel. 22 725 50 20. Warunkiem uczestnictwa w postępowaniu jest złożenie pisemnej oferty w terminie do 30.04.2024 r. (decyduje data wpływu do siedziby urzędu) w Urzędzie Miejskim w Błoniu, ul. Rynek 6, 05-870 Błonie.

TERMINY ZEBRAŃ WYBORCZYCH W SOŁECTWACH

LP.	SOŁECTWO	TERMIN WYBORÓW	MIEJSCE
1.	Białutki	16.05.24 g. 17.00	Białutki 7
2.	Białuty	16.05.24 g. 17.00	Białuty Sp. z o.o.
3.	Bieniewice	17.05.24 g. 17.00	OSP Bieniewice
4.	Bieniewo-Parcela	17.05.24 g. 17.00	OSP Bieniewo
5.	Bieniewo-Wieś	23.05.24 g. 17.00	Bieniewo Wieś 11
6.	Cholewy	23.05.24 g. 18.00	OSP Górna Wieś
7.	Bramki	24.05.24 g. 17.00	Dom Kultury w Bramkach
8.	Witanów	24.05.24 g. 17.00	OSP Bieniewice
9.	Dębówka	27.05.24 g. 17.00	OSP Bieniewice
10.	Górna Wieś	27.05.24 g. 17.00	OSP Górna Wieś
11.	Konstantów	28.05.24 g. 17.00	Konstantów 47
12.	Kopytów	28.05.24 g. 17.00	Kopytów 45A
13.	Łązniew	29.05.24 g. 17.00	Łązniew, ul. Majątkowa 4
14.	Łąki	29.05.24 g. 17.00	Z.S. Nr 1, ul. Łąki 2
15.	Łązniewek	03.06.24 g. 17.00	Dom Kultury w Radzikowie
16.	Marysinek	03.06.24 g. 17.00	Restauracja „Pod Bażantem”
17.	Nowe Faszczycy	04.06.24 g. 18.00	Nowe Faszczycy 9
18.	Nowa Wieś	04.06.24 g. 17.00	Restauracja „Łowisko”
19.	Nowa Górna	05.06.24 g. 17.00	OSP Górna Wieś
20.	Nowy Łuszczewek	05.06.24 g. 17.00	Nowy Łuszczewek 7
21.	Piorunów	06.06.24 g. 17.00	Restauracja „Łowisko”
22.	Radonice	06.06.24 g. 17.00	Radonice 4
23.	Radzików (wieś)	10.06.24 g. 17.00	Radzików Wieś 1
24.	Rochaliki	10.06.24 g. 17.00	OSP Górna Wieś
25.	Rokitno	11.06.24 g. 17.00	Rokitno 17A
26.	Stare Faszczycy	11.06.24 g. 17.00	Stare Faszczycy 62
27.	Stary Łuszczewek	12.06.24 g. 17.00	Stary Łuszczewek 12A
28.	Wawrzyszew	12.06.24 g. 17.00	OSP Górna Wieś
29.	Witki	13.06.24 g. 17.00	Witki 16
30.	Wola Łuszczewska	13.06.24 g. 17.00	OSP Górna Wieś
31.	Żukówka	14.06.24 g. 17.00	Żukówka 19A
32.	Błonie-Wieś	14.06.24 g. 17.00	Błonie Wieś, ul. Sochaczewska 107

KOD KULTUROWY — klucz do zrozumienia innych

W sercu każdej kultury leży ukryty kod – nieświadomy zestaw przekonań i wartości, który kształtuje nasze myśli, zachowania, pragnienia. Kod kulturowy, ten niewidzialny przewodnik po ludzkiej psychice, oferuje fascynujący wgląd w to, jak głęboko zakorzenione tradycje i doświadczenia wpływają na nasze życie codzienne. Rozszyfrowanie tego kodu nie tylko pozwala zrozumieć siebie i innych na bardziej fundamentalnym poziomie, ale także otwiera możliwości na głębsze, bardziej empatyczne relacje międzyludzkie.

DEFINICJA

Twórcą teorii o kodzie kulturowym jest Clotaire Rapaille, francuski ekspert w dziedzinie psychologii kulturowej i marketingu. Zaproponowana przez niego koncepcja stara się wyjaśnić, jak różne kultury postrzegają świat i jakie podświadome znaczenia przywiązują do różnych pojęć i obiektów. Jego praca koncentruje się na odkrywaniu głęboko zakorzenionych, nieświadomych przekonań i emocji, które kształtują decyzje i zachowania ludzi w różnych społeczeństwach. Według Rapaille'a, każdy element kultury – od jedzenia po samochody, od miłości po pracę – posiada swój własny „kod kulturowy”, czyli unikalny zestaw znaczeń, który jest zrozumiały dla osób wychowanych w danej kulturze, ale może być obcy dla osób z zewnątrz. Kod kulturowy to nie tylko język, ale również sposób, w jaki interpretujemy świat i działamy w nim na podstawie tych interpretacji. Zapraszamy Cię do podróży przez labirynty ludzkiego umysłu, aby odkryć, jak kod kulturowy nieustannie kształtuje naszą percepcję świata – i jak możemy go użyć, aby lepiej zrozumieć inne społeczności.

RÓŻNICE KULTUROWE

Jednym z najbardziej znanych i wymownych przykładów, po jakie sięga Rapaille, jest kod kulturowy dla samochodów, który w Ameryce brzmi „wolność”. Dla wielu Amerykanów samochód jest symbolem niezależności i możliwości odkrywania nowych miejsc bez ograniczeń. To zdecydowanie inny kod niż ten, który prezentują kultury, w jakich samochód jest postrzegany bardziej jako narzędzie pracy lub status społeczny (np. Niemcy). Innym przykładem jest spożywanie jedzenia – w Ameryce dominuje fast food, we Francji slow food. Amerykanie piją al-

kohol dla „upicia się”, lepszej zabawy, zaś Francuzi celebrytują samą czynność picia i to z niej czerpią przyjemność. **Przjrzyjmy się, jak różne kultury często w zupełnie odmienny sposób postrzegają pojęcia takie jak praca, pieniądze, miłość, jedzenie czy wygląd, oraz jak te różnice wpływają na ich zachowania i decyzje.**

REALIZACJA SIEBIE CZY WSPIERANIE INNYCH?

Zacznijmy od tego, jak różnie bywa postrzegana praca. Kod dla pracy w Stanach Zjednoczonych opiera się na idei realizacji. W amerykańskiej kulturze praca jest postrzegana nie tylko jako sposób na zarobek, ale jako środek do wyrażania siebie i osiągnięcia osobistych celów. To wyjaśnia, dlaczego Amerykanie poświęcają tak dużo czasu na swoją pracę i dążą do ciągłego rozwoju zawodowego. Z kolei Japończyków do pracy motywują zupełnie inne aspekty. W Japonii praca jest postrzegana przez pryzmat harmonii i lojalności wobec firmy. Japończycy dążą do wspierania dobra grupy i firmy, nawet kosztem własnych potrzeb. To podkreśla silne poczucie przynależności do miejsca pracy i kolegów. Krótko mówiąc, dla Amerykanów praca to służba dla siebie, dla Japończyków – służba innym.

WOLNOŚĆ CZY BEZPIECZEŃSTWO?

Różne społeczności odmiennie postrzegają znaczenie pieniądza. Dla Amerykanów pieniądze oznaczają wolność, środek do osiągnięcia niezależności i możliwości dokonywania wyborów. Do podobnych celów służy im wspomniany powyżej samochód. Z kolei w Niemczech pieniądze są postrzegane przez pryzmat bezpieczeństwa. Oszczędności i stabilność finansowa są bardzo ważne, co odzwierciedla dążenie do zapewnienia sobie i rodzinie bezpie-

czeństwa na wypadek nieprzewidzianych okoliczności. Myślę, że podobny kod kulturowy w zakresie finansów mamy także w Polsce.

SZALEŃSTWO CZY STABILIZACJA?

Ciekawe spojrzenie mają także różne kultury na **pojęcie miłości**. Szczególnie ciekawe przejawiają Francuzi. Francuski kod dla miłości może być określony jako pasja lub sztuka życia. Miłość jest postrzegana jako ważny element dobrej jakości życia, eksploracji, ekspresji emocjonalnej. Z kolei w Indiach miłość często wiąże się z tradycją i rodziną. Małżeństwa aranżowane są nadal bardzo popularne, co podkreśla rolę miłości w kontekście długoterminowych zobowiązań i związku z większymi strukturami społecznymi. Dla Francuzów liczy się przede wszystkim uczucie. Dla Hindusów zdecydowanie bardziej to, czemu to uczucie ma służyć (rodzina).

PERFEKCJA CZY SWOBODA?

A jakie mamy podejście do wyglądu i traktowania własnego ciała? W Korei Południowej wygląd zewnętrzny i estetyka są postrzegane przez pryzmat perfekcji. Jest to społeczeństwo, w którym dużą wagę przywiązuje się do piękna i estetycznego wyglądu, co można zobaczyć w popularności chirurgii plastycznej i szerokim rynku produktów kosmetycznych. Perfekcyjny wygląd jest często postrzegany jako klucz do sukcesu osobistego i zawodowego. Natomiast w Brazylii wygląd jest kodowany przez radość życia i ekspresję. Brazylia jest znana z karnawału i kultury plażowej, gdzie ciało i jego prezentacja są szczególnie świętowane. Opalona skóra, aktywność fizyczna i taniec są ważne dla wyrażania radości życia i swobody.

RELACJE CZY CEL SAM W SOBIE?

Nawet postrzeganie jedzenia nas mocno odróżnia. Dla Włochów jedzenie może być kodowane jako relacja. Włoska kuchnia i zwyczaje związane z jedzeniem są głęboko zakorzenione w rodzinie i wspólnotach lokalnych. Posiłki są momentem, kiedy rodzina

i przyjaciele zbierają się, aby dzielić się nie tylko jedzeniem, ale także rozmowami i wspólnym czasem. Włoska kuchnia podkreśla jakość składników, prostotę przygotowania i głębię smaku, co wszystko razem tworzy doświadczenie, które jest więcej niż tylko jedzeniem – jest celebrowaniem relacji międzyludzkich. Z kolei w Japonii jedzenie może być postrzegane jako cel sam w sobie, przez pryzmat harmonii i szacunku. Japońska kuchnia (washoku) kładzie nacisk na sezonowość, prezentację i równowagę smaków. Posiłek często składa się z wielu małych dań, przygotowanych i podanych w sposób, który ma na celu zharmonizowanie smaków i kolorów. Szacunek dla składników, precyzyjne techniki kulinarne i sposób konsumpcji (np. użycie pałeczek, które zachęcają do zatrzymania się i docenienia każdego kęsa) odzwierciedlają głębokie kulturalne znaczenie jedzenia w Japonii.

ZNACZENIE KODÓW

Powyższe przykłady ilustrują, jak głęboko kultura wpływa na nasze postrzeganie świata. Kod kulturowy podkreśla, że to, co dla jednej kultury może być oczywiste, dla innej może być niezrozumiałe lub mieć zupełnie inne znaczenie. Zrozumienie tych kodów może pomóc w lepszym zrozumieniu międzykulturowych różnic i w efektywniejszej komunikacji na poziomie globalnym. Kody mają też obecnie bardzo praktyczne zastosowanie. Rapaille twierdzi, że mają one ogromny wpływ na działy HR, marketing czy reklamę. Zrozumienie kodu kulturowego pozwala firmom tworzyć kampanie, które rezonują na głębszym, emocjonalnym poziomie z ich docelową publicznością. Na przykład jeśli firma samochodowa chce sprzedać samochody w Ameryce, powinna podkreślać w swojej reklamie aspekty związane z wolnością i przygodą. Z kolei niemiec-

cy producenci powinni bardziej stawiać na aspekt bezpieczeństwa. Warto wspomnieć, że istnieją również obawy dotyczące etycznych aspektów stosowania kodów kulturowych w marketingu i reklamie. Wykorzystywanie głęboko zakorzenionych przekonań i emocji ludzi do promowania produktów lub usług może być postrzegane jako manipulowanie słabościami ludzkimi lub wykorzystywanie kulturowych różnic dla zysku. Kontrowersji związanych z kodami kulturowymi jest zresztą znacznie więcej.

KONTROWERSJE

Krytycy argumentują, że teoria Rapaille'a może być zbyt uproszczona i nie uwzględniać złożoności indywidualnych doświadczeń. Społeczeństwa są dynamiczne i składają się z wielu subkultur, grup etnicznych i indywidualnych różnic, które trudno jest ująć w jednoznacznych, uniwersalnych kodach. Taka generalizacja może prowadzić do stereotypizacji i ignorowania wewnętrznej złożoności społeczeństw. Teoria ta bywa również krytykowana za nadmierne podkreślanie determinizmu kulturowego, sugerując, że zachowania i przekonania jednostek są w dużej mierze determinowane przez ich kulturę macierzystą. Taka perspektywa może minimalizować rolę osobistego wyboru, zmiany społecznej oraz zdolności ludzi do krytycznego myślenia i działania poza granicami kulturowymi. Mimo to, praca Rapaille'a oferuje fascynujący wgląd w to, jak kultura kształtuje nasze nieświadome myśli i zachowania.

A jaki jest kod kulturowy Polski? Tym zajmiemy się w następnym Kaciku.

Marlena Hess

BIBLIOGRAFIA:
Clotaire Rapaille, *Kod kulturowy*, Warszawa 2019.

SKUP

złota, srebra

UŻYWANEJ ELEKTRONIKI

ADRES
ul. Wojciechowskiego 33
Warszawa – URSUS
BAZAREK – PAWILON 16
tel. 601-23-16-14

CZYNNE
PN.-PT. 10.00–19.00
SOB. 9.00–14.00

KUPUJEMY
BIŻUTERIĘ,
ZŁOTO, SREBRO,
MONETY, ANTYKI
o r a z
TELEFONY, LAPTOPY,
SPRZĘT RTV

DARMOWA WYCENA

ZŁOTEJ

biżuterii

Skup
ZŁOTA

PLACIMY NAJWIĘCEJ
GOTÓWKA DO RĘKI!

ŚREDNIOWIECZNE ZNALEZISKA NA BUDOWIE METRA

Fragmenty zdobionej ceramiki, kości zwierzęce czy osetka – to najnowsze odkrycia na budowie bemowskiego odcinka linii M2. Z tych znalezisk wyłania się obraz codziennego życia, które w XV wieku prowadzili w tym rejonie mieszkańcy podwarszawskich osad w czasach Władysława Jagiełły.

Najnowszych archeologicznych odkryć dokonano na budowie Stacji Techniczno-Postojowej Karolin. Podczas prac ziemnych budowniczym zaczęły ukazywać się dwa ciemniejsze fragmenty ziemi. Okazało się, że to dwie dawne tzw. jamy śmietnikowe o średnicy około dwóch metrów. Szczegółowym sprawdzeniem znaleziska – bez konieczności wstrzymania robót – zajęli się eksperci z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, którzy nadzorują inwestycję pod kątem ewentualnych odkryć dawnych śladów. – Odkrycia na Karolinie datować można na okres pomiędzy XIV a połową XVI wieku. Po wstępnych ba-

Co jedzono w czasach Jagiellonów?

Odkrycia w drugim „śmietniku” to już konkretne przedmioty z XV wieku, czyli czasów króla Władysława Jagiełły. To głównie pozostałości ceramiki kuchennej, w której przygotowywano potrawy, ale już nie serwowano ich na stół. Są one bezcenne z dzisiejszej perspektywy, ponieważ na ich wewnętrznej części zachowały się pozostałości potraw. A dzięki temu będzie wiadomo – już po specjalistycznych badaniach – co jedzono w późnym Średniowieczu. Archeolodzy podkreślają, że część naczyni da się zrekonstruować, bo niektóre z odnalezionych elementów do siebie pasują. Po oczyszczeniu i złożeniu w całość lub w większe fragmenty zasilą zbiory Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie i zostaną wyeksponowane na wystawie przygotowywanej na zakończenie prac przy budowie II linii metra.

Do tej pory, przy budowie metra miały już miejsce archeologiczne odkrycia.

Kości sprzed kilkuset lat

Na początku stycznia br. robotnicy budujący ostatni odcinek linii metra M2 na Karolin natknęli się na kości. Znajdowały się metr pod ziemią w rejonie, gdzie powstaje przyszła stacja Lazurowa.

Po słońcu leśnym na Woli czy prażubrach na Bródnie, spod ziemi na Bemowie wyłoniły się kości, które – według pierwszych ocen – należą do koni. Niewykluczone, że żyły one kilkaset lat temu.

Konie pociągowe czy do jazdy?

Przybyli na miejsce archeolodzy nadzorujący budowę dokonali wstępnych oględzin – bez wstrzymania prac, które mogłyby opóźnić realizację inwestycji. Znaleździ przetransportowano do siedziby Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie w celu przeprowadzenia szczegółowych badań.

Ze wstępnych ustaleń wynika, że są to kości konia lub kilku koni (11 dużych i kilka mniejszych fragmentów kości długich i łopatka). Możliwe, że zwierzę lub zwierzęta te żyły od 150 do nawet 500 lat temu. Archeolodzy będą teraz szukać odpowiedzi na pytanie, czy konie były używane jako pociągowe, czy może do jazdy wierzchem – co oznaczałoby, że służyły wojskowym.

Ekspert, przy pomocy oceny archeozoologicznej, chcą też dowiedzieć się, jakiej wielkości były zwierzęta. Niewykluczone, że uda się ustalić również ich rasę.

Zwierzęce znaleziska

Podczas budowy wcześniejszych odcinków drugiej linii warszawskiego metra odkrywano już kości zwierząt. Tak było między innymi na terenie dzisiejszej stacji Płocka. Wówczas odkopano kilka ko-

Piwniczka, komin i ceramika

W październiku 2023 r. o na budowie bemowskiego odcinka metra – w miejscu, gdzie powstaje Stacja Techniczno-Postojowa Karolin – archeolodzy odkryli pomieszczenia z przełomu XIX i XX wieku. Resztki odkopanej piwniczki znajdują się w miejscu, gdzie na mapie z 1931 roku zaznaczone są dwa budynki Folwarku Karolin, ale prawdopodobnie była to zupełnie odrębna konstrukcja ceglana.

W październiku 2023 r. o na budowie bemowskiego odcinka metra – w miejscu, gdzie powstaje Stacja Techniczno-Postojowa Karolin – archeolodzy odkryli pomieszczenia z przełomu XIX i XX wieku. Resztki odkopanej piwniczki znajdują się w miejscu, gdzie na mapie z 1931 roku zaznaczone są dwa budynki Folwarku Karolin, ale prawdopodobnie była to zupełnie odrębna konstrukcja ceglana.

■ URSUS. Droga będzie gotowa przed oddaniem do użytkowania inwestycji mieszkaniowej

Ulica Przy Forcie zostanie przebudowana

Rozpoczyna się inwestycja mieszkaniowa u zbiegu ulic Dzieci Warszawy i Przy Forcie. Inwestor, firma Dom Development, wskutek negocjacji przeprowadzonych przez dzielnicę podpisała w zeszłym roku umowę na podstawie art. 16 Ustawy o drogach publicznych. Inwestor na własny koszt (ok. 1,2 mln zł) przebuduje ulicę Przy Forcie na odcinku pomiędzy ulicami Dzieci Warszawy i Apartamentową.

Składały się na nią pomieszczenia o kolebkowym sklepieniu, oddzielone murywanymi ścianami z łukowatym przejściem. Do jednej ze ścian przylegała tzw. komin. Na jego wewnętrznej ścianie archeolodzy znaleźli pozostałości po metalowych stopniach, które najprawdopodobniej służyły do wchodzenia i wychodzenia. Ściany tzw. kominia były okopcone.

Nad budową bemowskiego odcinka II linii metra na Karolin czuwał zespół ekspertów z Państwowego Muzeum Archeologicznego. Jeszcze przed rozpoczęciem właściwych prac prowadzili na tym terenie tzw. badania powierzchniowe, w czasie których znaleźli między innymi fragmenty ceramiki – datowane na okres późnego średniowiecza. Wykonano również kwerendę w materiałach archiwalnych dotyczących tej części Warszawy.

Materiał opracowany na podstawie informacji z <https://um.warszawa.pl/-/sredniowieczne-znaleziska-na-budowie-metra>

Autorzy zdjęć: UM Warszawa | Metro Warszawskie
Piwniczka odkopana na budowie metra | Autor: Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie
Szczątki odnalezione na budowie II linii metra to prawdopodobnie mamut lub stoń leśny | Metro Warszawskie.

daniach wiadomo już, że jamy te służyły jako miejsca, do których wrzucano śmieci podczas sprzątania miejscowych gospodarstw – podkreśla dr Wojciech Borkowski z PMA.

Ceramika i kości

W pierwszym z zagłębień znaleziono dwa rodzaje ceramiki – zarówno zwykłą, kuchenną, którą prawdopodobnie wykonywał miejscowy garncarz, jak również – ekskluzywną, zdobioną listwami i żłobkowaniem, która służyła jako zastawa stołowa do przyjmowania gości i przygotowania potraw świątecznych.

W tej samej jamie były szczątki zwierząt domowych, ale odkryto również osetkę z piaskowca służącą do ostrzenia sierpów lub noży. Z kolei wykopane fragmenty polepy glinianej wskazują, że stała tu prawdopodobnie wiejska chałupa. – Tego typu glina wyklejano zewnętrzne i wewnętrzne ściany domów. Konstruowane były z grubych gąteży lub kawałków drewna i uzupełniane właśnie gliną, a następnie utwardzane przy pomocy ognia – tłumaczy Wojciech Borkowski.

W pierwszej jamie znajdowały się też węgielki drzewne – dokładne badania wykazały, jakiego drzewa używano do przygotowywania potraw.

Źródło: <https://ursus.um.warszawa.pl/-/ulica-przy-forcie>

Spotkanie w Muzeum Dulag 121 z dr Violetą Rezler-Wasielewską, dyrektorką Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych (CMJW) w Łambinowicach oraz kierownikiem Działu Naukowego muzeum dr Piotrem Stankiem – autorem wystawy „Koniec i początek. Powstańcy Warszawscy w niewoli niemieckiej”.

Powstańcy w niemieckiej niewoli

3 października 1944 roku – dzień podpisania umowy o zaprzestaniu działań wojennych w Warszawie – powszechnie nazywany kapitulacją Powstania Warszawskiego, był rzeczywiście zakończeniem walki zbrojnej, ale równocześnie dla wielu tysięcy powstańców, ponad pół miliona mieszkańców stolicy i ok. stu tysięcy mieszkańców z okolicznych miejscowości stał się początkiem niewoli i tułaczki. Przez cały okres powstania do różnych obozów koncentracyjnych wyjeżdżali z obozu w Pruszkowie transporty wywożące osoby podejrzane o udział w zrywie. W ten sposób wywieziono 70 tys. osób, z czego 14 tys. trafiło do KL Auschwitz. Z kolei 150 tys. osób wywieziono na roboty przymusowe do Niemiec. Byli to ludzie w sile wieku, często oderwani od swoich rodzin. Działy się też przypadki, że na roboty wywożono kobiety z dziećmi, w celu germanizacji. Natomiast na tułaczkę do Generalnego Gubernatorstwa wywieziono 350 tys. ludzi. Duża grupa powstańców trafiła natomiast do obozów jenieckich (stalagi dla szeregowych i podoficerów oraz oflagi dla oficerów).

GOŚCIE Z CENTRALNEGO MUZEUM JEŃCÓW WOJENNYCH

W listopadzie 2023 r. przed siedzibą Biblioteki Publicznej w Pruszkowie przy ul. Kraszewskiego 13 zaprezentowano składającą się z 32 planz wystawę plenerową „Koniec i początek. Powstańcy warszawscy w niewoli niemieckiej” autorstwa dr Piotra Stanka, w syntetyczny sposób ukazującą los powstańców warszawskich od wyjścia z Warszawy po odzyskanie wolności.

Spotkanie w muzeum Dulag 121 poprowadzili dr Violeta Rezler-Wasielewska, dyrektorka Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych (CMJW) w Łambinowicach oraz kierownik Działu Naukowego muzeum dr Piotr Stanek – autor wspomnianej wystawy. Przekazali oni przybyłym mieszkańcom (niektórzy z nich to potomkowie powstańców czy cywilnych więźniów dulagu) ogromny ładunek wiedzy z okresu po 3 października 1944 r. aż do końca wojny 8 maja 1945 roku.

KOMPLEKS OBOZÓW PRZY LINII FRONTOWEJ

Po dwóch miesiącach walk w strasznych warunkach, z przeważającym pod każdym względem (przede wszystkim uzbrojenia i aprowizacji) wrogiem, żołnierze Armii Krajowej stali się jeńcami wojennymi ar-

mii III Rzeszy niemieckiej, która nie przestrzegała żadnych norm cywilizacyjnych, traktatów, umów i Konwencji Genewskiej. Od 1 sierpnia ci, w większej części bardzo młodzi ludzie, byli świadkami nieludzkich zbrodni na ludności cywilnej, eksterminacji stu kilkudziesięciu tysięcy mieszkańców Warszawy – od niemowląt po starców. Dyrektor Rezler-Wasielewska opowiadała o CMJW w samym centrum Opola i w Łambinowicach, o Stalagu 344 Lamsdorf, gdzie na wielohektarowym obszarze powstało miejsce pamięci po największym w Europie kompleksie obozów dla jeńców wojennych nie tylko z Polski, ale również ze Związku Radzieckiego, Anglii, Francji, Włoch, Słowacji i wielu innych europejskich krajów. Obóz ten był przygotowywany przez hitlerowskie Niemcy jeszcze przed 1 września 1939 roku w przewidywaniu agresji na Polskę. Powstało 11 dulagów, czyli obozów przejściowych przy linii frontowej. Pierwszymi więźniami byli polscy żołnierze z września 1939 roku.

Komisja Europejska zwróciła uwagę wszystkich Europejczyków na ważny wątek w historii Europy, nadając w 2020 roku Miejscu Pamięci Narodowej w Łambinowicach i samemu muzeum znak dziedzictwa europejskiego – wyróżnienie jest przyznawane przez niezależnych ekspertów

miejscom, które odegrały szczególną rolę w kształtowaniu historii i kultury Europy.

WYKŁAD DR STANKA O EPOPEI POWSTAŃCÓW W NIEWOLI

– Z perspektywy powstańców warszawskich kapitulacja Warszawy, czyli układ o zaprzestaniu działań wojennych w Warszawie, podpisany w dworku Reicherów w Ożarowie Mazowieckim 2 października, jest z jednej strony końcem tych walk, tych nadziei, a jednocześnie otwarciem, nowym początkiem, rozpoczynającym niewolę. Rzeczywistość, której powstańcy do tej pory nie doświadczali i nie znali. I to podkreślił w tytule. Ten tytułowy koniec i początek. Wymarsz kolumn jenieckich do niewoli, zwłaszcza z centrum Śródmieścia północnego i południowego nastąpił czwartego, piątego i szóstego października. Około 3 tys. powstańców trafiło do niewoli w ramach ludności cywilnej. Łącznie do niewoli trafiło 17-18 tysięcy powstańców. I to, co jest ewenementem w historii II wojny światowej, czy w historii jenieckiego, że nie byli to tylko dorośli mężczyźni, dorośli żołnierze, jeńcy, tak jak do tej pory to wszyscy postrzegali, ale i kobiety, niektóre w stopniach oficerskich, niepełnoletni, wręcz dzieci, inwalidzi, ludzie w każdym wieku i cały przekrój walczącej stolicy, od szeregowych po sześciu generałów, osoby z polskiej elity narodowej i kulturalnej.

Cały wykład był bogato ilustrowany archiwalnymi zdjęciami wyświetlanymi na ekranie.

– Następnie poprzez obozy przejściowe, dulagi w Pruszkowie, Piastowie, Czechowicach (dzisiaj Ursus), Ożarowie, niektóre grupy doraźnie w dzisiejszym Ursusie, czy na przykład przez Dulag 142 w Skierniewicach, byli w zwartych kolumnach i później transportem kolejowym wywożeni do właściwych obozów jenieckich. Już ten transport był traumatyczny dla powstańców. Nie wiedzieli, czy będą potraktowani zgodnie z konwencją genewską o traktowaniu jeńców wojennych z 1929 roku, czy zgodnie z układem kapitulacyjnym, czy Niemcy

nie zawrócą tych transportów gdzieś do obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau. Więc duży znak zapytania był i było ryzyko. Ale generalnie te 17-18 tysięcy powstańców trafia do obozów jenieckich. Natomiast, przede wszystkim z uwagi na szarykary, rozestano ich w sumie do około 40 obozów – oflagów, stalagów, filii, lazaretów i też jeszcze wielokrotnie przenoszono. Największa grupa, jedna trzecia, a więc około 6 tysięcy trafia w pierwszym rzucie 6, 7, 8 października do Lamsdorf na Śląsk Opolski. Tam są dopiero rejestrowani – kto jest kim, kto ma stopień oficerski, kto szeregowego, podoficera – i wysyłani w głąb Niemiec do kolejnych miejsc. W 1944 roku do jednego z wielkich sektorów tego kompleksu obozowego Lamsdorf trafiają powstańcy warszawscy: szeregowi i podoficerowie, kobiety, których było 1037, w tym 400 w stopniach oficerskich. Osobno – około 1200-1300 oficerów nawet w stopniach pułkowników. Natomiast przed obozem był taki doraźnie stworzony od sierpnia do października obóz dla ludności cywilnej. Jeden z wielu obozów dla ludności cywilnej wysiedlonej z Warszawy. Przeszło przez niego od 10 do kilkunastu tysięcy warszawiaków, ale ponieważ w grupie ludności cywilnej wyszło około 3000 żołnierzy AK, nawet kilku pułkowników, to również i oni w jakimś procencie trafili do Lamsdorf. Wielokrotnie w wyniku naszych poszukiwań (kwerend) pojawiają się nazwiska osób, które przeszły najpierw przez Dulag 121, a później w jakimś procencie trafiły do tego wielkiego kompleksu obozowego Lamsdorf, bo było takie przekładanie niektórych transportów, że kilka grup cywilów z Pruszkowa trafiło do sektorów jenieckich i sąsiadowali przez dzień, dwa z powstańcami.

– Każdy z żołnierzy przeszedł w niewoli tradycyjne elementy postępowania, czyli najpierw rewizja, zwłaszcza na takim słynnym placu, który jeńcy nazwali Schaberplatz, placem szabru, i tam byli ograbienni ze wszystkiego, co strażnik po prostu mógł sobie zabrać, nawet leki, jakieś osobiste dokumenty i pamiątki. Każdy z nich był zrewidowany i sfotografowany, założona została kartoteka i wielokrotnie zdarzało się, że czy to w Lamsdorf, czy w innych miejscach, ten napływ jeńców był tak duży, że brakowało „nieśmiertelników” do wybitcia, więc były doraźne – nawet na drewnianym, czy na kartce papieru. Każdy dostawał kartę personalną, dokumenty rejestracyjne, nawet z oznaczeniem „młodoციаны Jugendwiesier”, dzięki czemu możemy też łatwiej poznać jego losy. Dopiero w obozie stałym była pierwsza szansa na wysłanie, oczywiście ściśle cenzurowanej kartki, czy listu jenieckiego do rodziny, żeby powiadomić, że w ogóle się żyje i nawiązać kontakt z rodziną. Natomiast w tych sektorach był pełen przekrój walczącej stolicy, byli rodzice, były dzieci, były małżeństwa, więc oni tylko kilkakrotnie mieli szansę porozmawiać, będąc w różnych sektorach, ale najczęściej przetrzymywani przez druty takie małe skrawki papieru obciążone kamieniem. Taka kamienna poczta, która dawała im w ogóle jakiegokolwiek szansę na łączność i informację, co się działo z ludźmi, kto w ogóle przeżył powstanie, a kto nie. I parę lat temu na bazie oryginalnych jenieckiej poczty, łącznie z pocztą, wtedy doktora, późniejszego profesora Witolda Kuli, historyka, został przygotowany spektakl pod tytułem „Przerzucane słowa”.

Natomiast warunki obozowe w różnych obozach – tych 40 miejscach, w których byli przetrzymywani powstańcy – generalnie były złe. Najczęściej kierowano ich do najgorszych, takich zdeprawowanych sektorów, a zbliżała się zima. Nie było ogrzewania, szyb w oknach, opału i minimalna

Na zdjęciu: dr Piotr Stanek – kierownik Działu Naukowego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach

żywność, a panowało wielkie zagęszczenie. Panowało wielkie przepełnienie i ogromną rolę i wielkie zasługi miał tutaj jeniecki powstańczy personel medyczny, bo średnio 30% powstańców, którzy poszli do niewoli, to byli ludzie, którzy mieli rany i jakieś kontuzje, albo byli chorzy. W paru miejscach wyszedł cały szpital powstańczy, nawet z aparatem rentgena. Udało się to w większości przewieźć i dzięki temu w kilku miejscach stworzono lazarety, które funkcjonowały i które pomagały powstańcom, i dzięki temu zachowali oni życie i zdrowie. Strona niemiecka generalnie przerzuciła obowiązek dbania o stan sanitarny, zdrowotny na samych powstańców. Ale najważniejsza była codzienność, czyli wielki głód, bo raczej obozowe były niewystarczające ani pod względem ilościowym, ani jakościowym. Często to była tylko jakaś zupa z przemarzniętych ziemniaków czy brukwi. Więc to była też podstawa informowania rodzin. Powstańcy mówili, że były takie dwa tematy w niewoli, zwłaszcza kiedy nadchodziły długie wieczory. Po pierwsze, kiedy zakończy się wojna i z drugiej strony paczki żywnościowe. Te pięciokilogramowe paczki, czy to od rodzin, czy od organizacji charytatywnych, bo to dawało szansę na przetrwanie kolejnych dni.

Powstańcy, mimo że trafili do niewoli już pod koniec II wojny światowej, to również ten na początku wolny czas, który posiadali, starali się jakoś wypełnić. Ważne dla nich były również sprawy religijne, więc kilkakrotnie, oczywiście za zgodą niemiecką były odprawiane msze święte. Były nawet jakieś minimalne aktywności sportowe, mimo że generalnie głodowali. Pod koniec wojny wielu dorosłych mężczyzn ważyło 44-48 kg. Szczególnie ciężkim przeżyciem dla jeńców, czy to z września 1939 roku, czy dla powstańców warszawskich, były ważne rodzinne święta jak Boże Narodzenie, czy Wielkanoc. Dla nich to były już szóstą świętą w niewoli, w rozumieniu, że pod okupacją i pierwsze w takim oddaleniu od rodziny, więc starali się podkreślić nastrój tych dni. Składali żywność odpowiednio wcześniej, ukrywali ją, żeby przygotować jakąś wieczerzę wigilijną, czy nawet zorganizować sobie jakąś namiastkę choinki. Na przykład 11 listopada, w Święto Niepodległości, w tajemnicy przed Niemcami organizowali uroczyste apele, jak to mówili, święto chwilowo utraconej niepodległości, więc wtedy Niemcy się zdziwili, dlaczego wszyscy Polacy są świetnie ogoleni, na ten dzień wszystkie buty wypastowane, mundur odczyszczony.

KOBIETY – ŻOŁNIERZE

– Powiem parę zdań na temat kobiet. W Powstaniu Warszawskim uznano również kobiety jako żołnierzy i dla nich to było szczególnie ważne. Do niewoli trafiło prawie 3 tysiące kobiet, z których wiele miało stopnie oficerskie i one bardzo mocno zapisały się w pamięci niemieckiego personelu, bo żołnierze, funkcjonariusze tych obozów nie byli przyzwyczajeni, że kobiety są żołnierzami, że kobiety mogą być niemieckimi jeńcami wojennymi i jakże to może stwarzać problemy dla większości kobiet. Pod koniec wojny powstały dwa unikalne obozy. Jeden stalag, jeden oflag. Stalag Oberlangen przy holenderskiej granicy i w centralnych Niemczech Oflag Morsdorf, gdzie warunki były, jak zapisał delegat Czerwonego Krzyża, prawie jak w obozie koncentracyjnym i tam przetrzymywano większość kobiet oficerów i większość kobiet szeregowych.

MATKA BOSKA ARMII KRAJOWEJ

– Irena Pokrzywnicka pseudonim „Irho” [mająca wówczas 54 lata – przyp. red.] była w okresie międzywojennym jedną z najważniejszych ikon mody i kreatorką mody, która kompletnie nie pasowała do wojska jako zadeklarowany cywil – artystka. Inne kobiety żołnierze AK z przekąsem mówią, że to jest jakiś oryginalny, niebieski ptak, że nawet nie potrafi zrobić regulaminowego „w tył zwrot”. W trakcie walk w Warszawie na kamienicę przy ul. Wilczej, gdzie była jej pracownia, spadła bomba, ale ona nie przerwała prac nad obrazem Matka Boska Armii Krajowej, który był też w małym formacie reprodukowany w ok. 4000 egzemplarzy i wielu żołnierzy później też reprodukcję kolorową wyniosło ze sobą. Przy tym obrazie odprawiano w czasie powstania msze święte, a później przez wiele lat był ukrywany, m.in. przez prymasa Stefana Wyszyńskiego, do UB, później SB tego obrazu szukało i dopiero parę lat temu kardynał Kazimierz Nycz przekazał obraz do Muzeum Powstania Warszawskiego.

ONI BYLI INNI

– Wrześniowcy, którzy się zetknęli z powstańcami w różnych obozach, wręcz z zazdrością mówili, że powstańcy wnieśli nowego ducha i nowe nastroje, bo to są ludzie, którzy przeszli przez okupację, przez realia ciągłego przeciwstawiania się czy obchodzenia różnych regulaminów i zasad okupanta, poprzez walkę o Warszawę, i to, mimo przegranej Powstania Warszawskiego, wnieśli do obozu. Potrafili mimo wszystkich obozowych regulaminów i kar, które im grożą, właśnie pokazać, że są jeńcami wojennymi, żołnierzami Wojska Polskiego, i że należy traktować ich jako żołnierzy, a nie zgodnie z jakąś zbrodniczą doktryną rasową III Rzeszy. Zdarzały się niestety sytuacje tragiczne. Był taki tragiczny finał jednej z wielu prób ucieczek powstańców warszawskich: trzech młodych chłopaków 14-15-letnich. To stało się w listopadzie 1944 roku. W nocy przedostali się przez druty, chcąc po prostu uciec. Niestety zaplątali się w druty kolczaste. Nadjechał oficer inspekcyjny z psem. Oni jako żołnierze już wiedzieli, że się nie udało i podnieśli ręce do góry. Byli bezbronni, prawie dzieci, ale żołnierz podszedł do nich na odległość dwóch, trzech metrów i jednego, Ireneusza Sznydko, zabił na miejscu. Drugiego ciężko ranił i chcieli go pochować żywcem. Trzeciego „tylko ciężko pobito”. Czasami niecierpliwość i wyczekiwanie końca wojny kończyły się bardzo tragicznie. Zdarzały się też inne tragedie. Wielokrotnie powstańcy wbrew prawu wojennemu byli wysyłani do pracy jako tzw. katastrofe komando, czyli do rozminowywania i od-

Na zdjęciu: Dr Violetta Rezler-Wasielewska – dyrektor Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łąbinowicach oraz Małgorzata Bojanowska – dyrektor Muzeum Dulag 121 w Pruszkowie

gruzowywania zbombardowanych miast niemieckich, gdzie były jeszcze niewypały, więc to pociągało liczne ofiary.

NAJMŁODSI JEŃCY W DZIEJACH WOJEN

– W tej grupie 17-18 tysięcy ponad tysiąc chłopaków i dziewcząt nie miało 18 lat, czyli byli młodocianymi. Przyjmuje się ich nazywać najmłodszymi jeńcami w dziejach wojen. Pewnie by się obrazili, gdybym powiedział na nich dzieci żołnierze. Natomiast byli wśród nich również żołnierze pochodzenia żydowskiego, tak jak słynni papierosiarze z Placu Trzech Krzyży, czyli Perec i Zalman Hochman, którzy do niewoli poszli jako Paweł i Zenek Borkowscy, żeby III Rzesza nie wykryła ich pochodzenia. Często było tak, że na komisjach lekarskich czy w łaźni inny chłopak ich zastępował, żeby nie odkryto, że są Żydami. Kolejne zdjęcie przedstawiało 10-letniego Jerzego Schulza pseudonim „Tygrys”, pracującego w komandzie Brockwitz w centralnych Niemczech, w Saksonii. Przyjmuje się, że był on jednym z najmłodszych jeńców w dziejach wojen. I było dwóch takich dziesięciolatków, to się już nie mieściło w głowie. Ale w grupie powstarłej byli jeszcze młodszy. Zgodnie z układem o zaprzestaniu działań wojennych w Warszawie, personel medyczny mógł zabrać swoje rodziny do niewoli. I tak robili lekarze, sanitariusze, którzy nie chcieli albo nie mieli z kim, swoich synów czy córek zostawić. Przykładem była dziewczynka, urodzona pod koniec września 1939 roku, Władysława Darmosz, która poszła do niewoli ze swoją matką. Przez stronę niemiecką była traktowana jako pełnoletni jeńca wojenny. Kilkadziesiąt kobiet z grupy powstarłej poszło do niewoli, będąc w ciąży. 27 noworodków urodziło się w niewoli. Ale niemiecki ordnung zakładał, że to też są jeńcy wojenni. Dostawali numer jeńcki i przydział żywności, jak dla dorosłego człowieka. I tylko organizacja i wysiłek matek oraz koleżanek, które potrafiły zorganizować jakiś pokarm dodatkowy czy wyprawkę dla dziecka sprawiły, że wszystkie dzieci przeżyły wojnę.”

Natomiast większość powstańców to byli żołnierze szeregowi i podoficerowie. Kierowani do pracy, czy do pracy przymusowej, jak czasami mówimy. W sumie naliczyłem ponad 100 komand pracy, oddziałów roboczych, gdzie skierowano powstańców warszawskich. Generalnie Niemcy kierowali powstańców do każdej gałęzi niemieckiej gospodarki. Od rolnictwa, poprzez przemysł, kopalnie, gdzie młodociani powstańcy musieli ciągnąć ręcznie 500-kiłogramowe wagoniki z węglem, nawet nielegalnie do zakładów zbrojeniowych,

czy do katastrofe komando, czyli tam, gdzie grozi bezpośrednia śmierć.

WOLNOŚĆ!... I CO DALEJ

– Powstańcy warszawscy odzyskiwali wolność w bardzo różnym czasie i w różny sposób. Najwcześniej od stycznia 1945 roku ale niektórzy dopiero w maju 1945 roku. Część bezpośrednio w obozach jeńców, inni w trakcie pracy w oddziałach roboczych, lub w trakcie wyczerpujących marszów ewakuacyjnych, które pociągały dalsze ofiary. Jedną z ostatnich grup wyszła pod koniec stycznia z rampy w marszu ewakuacyjnym na Zachód i po trzech miesiącach z 435 podchorążych z Armii Krajowej na miejsce dotarło około 135. Reszta albo zamarała, albo została zastrzelona, albo padła gdzieś pod drzewo, albo uciekła, czy została pozostawiona własnemu losowi. 12 kwietnia do Oberlangen, gdzie było 1724 kobiet wjechała szpica pancerna I Dywizji Pancerniej generała Maczka i podpułkownik Stanisław Koszucki rozglądając się po obozie zobaczył w szeregach wzdłuż linii ustawione kobiety i to jeszcze Polki z Armii Krajowej. I wyrwało mu się – „Jezu ile tu bab”. Bo nawet on nie potrafił zrozumieć, że można stworzyć obóz dla kobiet i to jeszcze z powstania. Takie momenty wyzwały euforię, bo zarówno kobiety, mężczyźni, jak i dzieci żołnierzy Armii Krajowej byli wolni, ale od razu zaczynał się dylemat – wracać do kraju, czy pozostać na emigracji. Zwłaszcza, że z Polski docierały już niepokojące informacje, żeby jednak może nie wracać, albo jak mówiono, żeby się tym akowstewem za bardzo nie szczyścić po powrocie do Polski. W Polsce zaczynały się represje. Co z sobą dalej zrobić? Szanse na trzecią wojnę światową są niewielkie. Więc na początku większość uważała, że ryzyko było za duże, żeby wrócić do kraju, albo nie mieli do czego wracać, bo rodzina zginęła, albo dom został zburzony, albo jak pochodzili z Kresów Wschodnich, no to tam już był Związek Radziecki. Wielu z nich, zwłaszcza ci najmłodszy liczyli na ciąg dalszy wojny, tylko teraz ze Związkiem Radzieckim, więc wielu z nich albo zapisywało się do drugiego korpusu polskiego generała Andersa w Porto San Giorgio w północnych Włoszech i tam masowo znowu po dwa, trzy lata sobie dodawali, albo wogóle do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Niektórzy trafiali do junackich hufców, czy kobiety, czy mężczyźni, czy dziewczęta, czy chłopcy. Nawet do Palestyny w 1945-46 roku. Chcieli dalej być żołnierzami, ale jednak tęsknota za krajem, za rodziną sprawiała, że jednak decydowali się mimo ryzyka wrócić, do takiej czy innej Polski.

DULAG 121 – muzeum z misją

Muzeum Dulag 121 istnieje w Pruszkowie od 2010 roku, ale jego powstanie jest zwińczeniem wieloletnich starań o upamiętnienie wypędzonych, podjętych przez mieszkańców Pruszkowa, lokalne środowiska kombatanów oraz kolejarzy. To z ich inicjatywą w 1947 roku na terenie Zakładów Naprawy Taboru Kolejowego odsłonięto pierwszą tablicę pamiątkową, a w roku 1990 przestrzenny pomnik według projektu plastycznego wybitnego architekta Oskara Hansena. Siedziba Muzeum mieści się na skraju zabytkowego kompleksu byłych Warsztatów Kolejowych, gdzie na obszarze 50 ha w 1944 roku funkcjonował obóz przejściowy Durchgangslager 121 (w skrócie Dulag 121). Misją Muzeum Dulag 121 jest pielęgnowanie pamięci, zbieranie informacji i popularyzowanie wiedzy o losach wypędzonych z Warszawy oraz ofiarności i poświęceniu tych, którzy udzielali im pomocy, a także dokumentowanie i popularyzacja historii Pruszkowa i okolic.

Dyrektorem placówki jest od początku Małgorzata Bojanowska, osoba niezwykła. Dzięki jej stałemu zaangażowaniu, energii, pasji, darowi zjednywania współpracowników muzeum stale się rozwija i stało się niemal placówką naukową i centrum edukacji historycznej.

Centralną część ekspozycji stanowi ponad 50 relacji audio byłych więźniów oraz osób pomagających w obozie, przedstawiających ich osobiste losy, doświadczenia i emocje, wzbogaconych o reprodukcje historycznych fotografii, listów, dokumentów, autentyczne pamiątki i przedmioty, związane z codziennością życia w nieludzkich, obozowych warunkach. Towarzyszy im historyczny komentarz przedstawiający dzieje obozu Durchgangslager 121 w społecznym i politycznym kontekście, obejmującym okres od wybuchu Powstania Warszawskiego do pierwszych miesięcy 1945 roku, kiedy warszawiacy wracali do zburzonej stolicy z wygnania. Stałym elementem ekspozycji jest wykonana w 2012 roku na podstawie archiwalnych fotografii, dokumentacji konserwatorskiej oraz relacji świadków – makieta obozu – wiernie przedstawiająca teren obozu wraz z obozowymi zabudowaniami oraz okalającym je układem torowisk.

Działalność edukacyjna

W muzeum prowadzona jest bardzo rozbudowana działalność edukacyjna, dotycząca nie tylko stricte samego obozu, ale również całej historii przyczynowo- skutkowej wokół kilkumiesięcznego (od sierpnia 1944 r. do 16 stycznia 1945 r.) funkcjonowania tej złowrogiej instytucji. To miejsce żyje. Organizowane są wystawy poświęcone historii, koncerty, wykłady, pokazy filmów, wieczory wspomnieniowe, spotkania z historykami, pisarzami, artystami. Placówka współpracuje ze szkołami, Uniwersytetami Trzeciego Wieku i lokalnymi instytucjami pozarządowymi. W ramach cykliw Karty historii oraz Literatura i historia, odbywają się spotkania poświęcone kluczowym wydarzeniom z historii Polski oraz Europy, a także biografiom zasłużonych Polaków. Organizowane są lekcje historii w szkołach podstawowych i średnich oraz lekcje muzealne. Funkcjonują Klub Bardzo Młodego Historyka i Międzypokoleniowe warsztaty dla rodzin z dziećmi. W ostatnim czasie odbyły się dwa spacer historyczne po terenie dawnych Warsztatów Kolejowych na Żbikowie, prowadzone przez przewodnika, pedagoga, znawcę historii dr Szymona Kucharskiego, wykład dr. Pawła Ukielskiego – zastępcy dyrektora Muzeum Powstania Warszawskiego pt. „Chcieliśmy być wolni... – geneza i przebieg Powstania Warszawskiego” oraz spotkanie z Zygmuntem Walkowskim – warszawianinem, fotografem, wybitnym znawcą ikonografii Warszawy okresu II wojny światowej pt. „Historia zapisana w fotografii”, a także wykład Szymona Pietrzykowskiego – pracownika Działu Edukacji Żydowskiego Instytutu Historycznego pt. „... Będą musieli zapłacić ciężką cenę za nasze życia.... Geneza, przebieg, pamięć w 81 rocznicę powstania w getcie warszawskim”.

Co roku – w sierpniu i październiku – w siedzibie Muzeum oraz przy pomniku „Tędy przeszła Warszawa” odbywają się obchody rocznicowe, związane z wybuchem Powstania Warszawskiego oraz założeniem obozu przejściowego w Pruszkowie z udziałem „świadków historii”. W 2014 roku obchody uświetniła niezwykle wierna rekonstrukcja wyprowadzenia ludności cywilnej po powstaniu do obozu w Pruszkowie, odbiór tej bardzo licznej grupy przez niemiecką załogę i brutalna segregacja, połączona z pochodem z Warszawy przez Pruszków do miejsca obozu. Wzięło w niej udział wielu mieszkańców, grupy rekonstrukcyjne, były ubrania i akcesoria z epoki. Miało się odczucie realności wydarzenia. Dyrektor Bojanowska dzięki pomocy wielu wolontariuszy podolała temu wielkiemu i złożonemu wyzwaniu, którego była pomysłodawczynią.

Do 1947 roku większość powstańców wróciła do Polski. Część rozproszyła się po całym świecie, po Anglii, Australii, Nowej Zelandii. Niektórzy nie przeżyli, tak jak wspominałem, niewoli, ale to jest grupa dla nas dalej niepolityczna. Generalnie temat niewoli powstańców warszawskich jest w naszej działalności bardzo istotny. Staramy się to w różny sposób popularyzować, dokumentować. Mamy różne filmy dokumentalne, paradokumentalne, które były transmitowane w Telewizji Polskiej czy są dostępne teraz na naszym kanale YouTube.”

PO WYKŁADZIE

Po zachęcie do zadawania pytań pierwszy wystąpił prezes Światowej Federacji Polskich Kombatanów przekazał dyrektor Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych dr Violetcie Rezler-Wasielewskiej książkę, napisaną przez zmarłego w 2008 r. w Pruszkowie gen. Antoniego Hedę ps. „Szary”, legendarnego dowódcę oddziałów partyzanckich z rejonu kielecczyzny, założyciela Federacji. Jeszcze przez pół go-

dziny naukowcy cierpliwie odpowiadali na pytania zebranych.

Dr Stanek zachęcał wszystkich do zgłaszania się do Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych z prośbami o odszukanie informacji o rodzicach, ale i dziadkach, pradziadkach, innych krewnych, którzy byli w niewoli, ponieważ w CMJW są informacje na temat prawie wszystkich polskich żołnierzy, od generałów po szeregowych, którzy dostali się do niewoli niemieckiej. Z około 420 tysięcy żołnierzy Wojska Polskiego, którzy trafili do niewoli w 1939 roku – o zdecydowanej większości są jakieś dane; pewna grupa kolejarzy z Warszawy również trafiła do Lamsdorf poprzez Dulag w Pruszkowie, jako członkowie jednostek zmilitaryzowanych. Namawiał też do śledzenia ich strony internetowej, czytania ich wydawnictw. No i do współpracy, do wizyt w muzeum... w przyszłości. I bardzo dziękował wszystkim za przyjście.

Rewolucja Sztucznej Inteligencji na XVI Spotkaniu Klubu Przedsiębiorców w Ursusie

17 kwietnia odbyło się XVI spotkanie Klubu Przedsiębiorców w Ursusie. Gośćmi specjalnymi byli Bartłomiej Szczygło i Mateusz Lewandowski, którzy opowiedzieli o sztucznej inteligencji i jej wykorzystaniu w biznesie. Po ponad roku cyklicznych spotkań założyciele klubu podkreślają potrzebę budowania partnerskich relacji z Urzędem Dzielnicy – na wzór już istniejących na Targówku czy Ursynowie.

Klub Przedsiębiorców Ursusa został założony w 2022 roku przez cztery osoby. Trzy z nich nawiązały współpracę po wydarzeniu „Ursuskie Forum Spotkań – Ursus moje miejsce” zorganizowanym w dniu 14 września 2022 roku w Ośrodku Kultury ARSUS z inicjatywy Macieja Jakaczyńskiego, ówczesnego radnego dzielnicowego. Miesiąc później 23 listopada 2022 roku odbyło się pierwsze spotkanie Klubu Przedsiębiorców w Ursusie. Do Macieja Jakaczyńskiego dołączyli Wojciech Józwiak – wiceprezes zarządu spółdzielni socjalnej „Kto rano wstaje”, Michał Sutyniec – agent celny, działacz społeczny, pszczelarz, Kamil Bechta – adwokat.

COMIESIĘCZNE SPOTKANIA nie mają charakteru komercyjnego. Nie prowadzi się na nich sprze-

daży bezpośredniej. Członkostwo jest w pełni dobrowolne. Bez składek, wpisowego i opłat za wydarzenie. Celem jest networking czyli tworzenie sieci kontaktów pomiędzy przedsiębiorcami. Budowanie relacji z ludźmi innych branż godnymi polecenia. Klubowicze poznają się i przedstawiają swój biznes często wynikający z pasji. Na każde wydarzenie przychodzi kilku nowych przedsiębiorców. W ostatnim spotkaniu klubu uczestniczyło prawie 30 osób. Aby zwiększyć atrakcyjność spotkań zapraszani są goście specjaliści.

W KWIETNIOWYM SPOTKANIU uczestniczyli Bartłomiej Szczygło i Mateusz Lewandowski specjalizujący się w poprawie skuteczności i szybkości kontaktów z klientami oraz innych obszarów

działalności firmy. Wszystko dzięki wykorzystaniu sztucznej inteligencji (AI). Narzędziem jest chatbot, który „nakarmiony” przez ekspertów danymi oraz odpowiednio skalibrowany jest w stanie przeprowadzić rozmowę z klientem w sposób naturalny i bardzo ludzki. Potrafi wypełnić formularz zgłoszeniowy, dobrać produkt z oferty nawet przy szerokim i skomplikowanym asortymencie wymagającym podania modelu i wersji.

SZTUCZNA INTELIGENCJA (AI) zyskuje na świecie dużą popularność. Śmiało możemy powiedzieć, że to 5. rewolucja przemysłowa i właśnie taki tytuł miała prelekcja. Nie zabrakło pytań o zagrożenia, zmiany jakie ze sobą niesie. Na spotkaniu nikt nie kwestionował tezy, że AI zagości w naszym życiu na dobre. Szybko się przyzwyczaimy i będziemy z niej korzystać. Tak jak po pojawieniu się maszyn poruszanych za pomocą pary wodnej, wynalezienie elektryczności czy linii montażowych, katalog obaw wydaje się bardzo podobny. Strata pracy związana z zastąpieniem ludzi przez AI czy zmiany kulturowe np. zanikanie tradycyjnych zawodów. Odpowiednie zmiany prawa powinny nas zabezpieczać przed zagrożeniami związanymi z ochroną danych osobowych, gwarantować sprawiedliwą transformację. Chronić przed nadmierną próbą ingerencji w nasze życie przez Państwa lub korporacje.

Jak trudno o taką legislację pokazują prace Parlamentu Europejskiego, który 13 marca br. przyjął Rozporządzenie w sprawie AI (*Artificial Intelligence Act*). Nowe regulacje pozwalają na budowanie środowiska prawnego, które z jednej strony zapewni możliwość rozwoju sztucznej inteligencji, a z drugiej zagwarantuje poszanowanie praw człowieka i zminimalizuje zjawisko dyskryminacji.

CO JUŻ DZISIAJ OFERUJE AI – właściwie bezkosztowo lub w ramach abonamentu w wysokości rachunku za telewizję? Sztuczna inteligencja poprawi lub napisze e-mail według waszych zaleceń. Zagreguje dane rozsiane w wielu miejscach. Jest w stanie stworzyć logo firmy, plakat lub zaproszenie według wskazań zleceniodawcy. Napisze proste pismo do urzędu, odpowiedź na wezwanie lub ofertę w kolejnych 4 lub więcej językach tłumacząc z polskiego. To tylko niektóre przykłady, a zastosowań codziennie przybywa. Są jednak sprawy, na które my ludzie mamy monopol i wszystko wskazuje na to, że długo tak zostanie. Obecnie AI nie radzi sobie z tworzeniem poezji i opowiadaniem dowcipów. Poprosiłem ChatGPT o opowiadanie dowcipu o kotku z Ursusa z drzewem w treści. Oto efekt: *Pewnego dnia kotek z Ursusa wybrał się na spacer i zobaczył drzewo z ogromnymi gałęziami. Postanowił*

je zdobyć, więc wdrapał się na szczyt. Gdy był na górze, przechodzień zobaczył go i zawołał: „Hej kotku, dlaczego tam wspiąłeś się tak wysoko?” Kotek odpowiedział: „Słyszałem, że w Ursusie robią traktory, więc chciałem zobaczyć, czy stąd widzę fabrykę!”.

Wydaje się, że komicy, satyrycy, humorysty mogą spać spokojnie. Przynajmniej niektórzy.

KLUB PRZEDSIĘBIORCÓW W URSUSIE SZYBKO I DYNAMICZNIE SIĘ POWIĘKsza. Przybywa pomysłów na działania klubu. Od br. do osób aktywnie kreujących dołączyły Urszula Rudzka-Stankiewicz psycholog behawioralny pomagający firmom wdrażać zmiany oraz Joanna Sobańska-Bijlard prowadząca własną działalność w zakresie środków czystości i higieny dla firm. Spotkania odbywają się dzięki uprzejmości DK Kolorowa przy ulicy Sosnkowskiego w Miejscu Aktywności Lokalnej (MAL).

Przedsiębiorczynie i przedsiębiorcy podkreślają potrzebę budowania partnerskich relacji z Urzędem Dzielnicy na wzór już istniejących na Targówku czy Ursynowie. Pierwsze spotkania były wspierane właśnie przez Klub Przedsiębiorców Dzielnicy Targówek. Nawiązany kontakt pozostaje do dzisiaj. Ursynów może pochwalić się UrsynLab – Przedsiębiorczy Ursynów. Obie inicjatywy powstały przy aktywnej pomocy władz dzielnic. Przedsiębiorcy mogą liczyć na lokal, osobę do kontaktu z klubem, współpracę przy zapraszaniu gości. Wydaje się, że władze tych dzielnic rozumieją, jak dużo może taka współpraca przynieść korzyści lokalnie. Stworzenie dobrego klimatu dla przedsiębiorców – szczególnie tych małych i średnich to większe wpływy do budżetu z podatków, a dla mieszkańców możliwość podjęcia różnorodnej pracy i otrzymania oferty handlowo-usługowej.

Michał Sutyniec

PIASTÓW. Licealiści z XI LO im. Mikołaja Reja w Warszawie prezentują autorski projekt „Za Ciosem – Bądźmy Bezpieczne” w piastowskiej Szkole Podstawowej nr 3

ZASADY ZWIĘKSZAJĄCE BEZPIECZEŃSTWO KOBIEC I MŁODYCH LUDZI

W czwartek, 18 kwietnia, uczniowie klas 7–8 Szkoły Podstawowej nr 3 w Piastowie uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami klas trzecich LO im. M. Reja z Warszawy, którzy realizują autorski projekt społeczny „Za Ciosem – Bądźmy Bezpieczne” w ramach ogólnopolskiej olimpiady „Zwolnieni z teorii”. – *Jako grupa siedmiu chętnych do działania przyjaciół, uczęszczających do XI LO im. Mikołaja Reja w Warszawie oraz do I LO. w Chmurze, postanowiliśmy połączyć siły, aby stworzyć coś, co może mieć realny wpływ na nasze społeczeństwo. „Za Ciosem – Bądźmy Bezpieczne” to projekt, który realizujemy w ramach Olimpiady „Zwolnieni z Teorii”. Młodzież uczestnicząca w tej olimpiadzie ma możliwość samodzielnego wyboru tematyki projektu.*

BEZPIECZEŃSTWO WŚRÓD KOBIEC I MŁODYCH LUDZI

Celem projektu jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród nastolatków i młodych kobiet. Licealistom udało się zorganizować, przy współpracy z Fighters Fitness, Bielańskim Ośrodkiem Kultury i fundacją Feminoteka, warsztaty samoobrony dla uczennic klas licealnych i dorosłych, odwiedzają też szkoły z prezentacją przeznaczoną dla uczniów klas 7 i 8, promującą zasady zwiększające bezpieczeństwo młodych ludzi. Podczas tych spotkań uczniowie mogą usłyszeć, m.in. o tym, jak ograniczyć ryzyko znalezienia się w niebezpiecznej sytuacji (pora, miejsce, otoczenie, korzystanie ze słuchawek), jak używać głosu w sytuacji trudnej, jak reagować na zaczepki, z jakich funkcji w telefonie korzystać, by mieć poczucie bezpieczeństwa i móc szybko uzyskać wsparcie, o międzynarodowym znaku pomocy. Na koniec każdego ze spotkań jest czas na pytania.

ZWOLNIENI Z TEORII

Przy okazji wizyty w SP nr 3 w Piastowie, o projekcie porozmawiałem z jego uczestnikami – **Magdaleną Olszak** i **Duszanem Roszkowskim**. Zaczęliśmy od Olimpiady „Zwolnieni z Teorii”. – *W ramach olimpiady dobieramy się w grupy znajomych, osób, z którymi chcemy działać w projekcie. Wybieramy problem, który naszym zdaniem najbardziej dotyka społeczeństwo, który chcemy poruszyć i rozwiązać, i podejmujemy działania, aby ten problem jak najbardziej zniwelować, pomóc tym, których on najbardziej dotyka. Naszym wyborem stało się bezpieczeństwo kobiet.*

ZESPÓŁ

– *Najpierw pojawił się pomysł na temat, potem dobór osób, z którymi chcieliśmy współpracować. Sam projekt zajmuje dużo czasu, stąd osoba zgłaszająca się musi się liczyć ze sporymi wyrzeczeniami. Trzeba brać pod uwagę, że odpowiednie przygotowania, plan działania, zawieranie umów – są czasochłonne i mogą kolidować z naszym życiem prywatnym czy nauką w liceum. Decyzja powinna być świadoma. Grupę zebraliśmy w październiku, realne działania podjęliśmy w grudniu.*

ETAP PIERWSZY

Pierwszy etap projektu to inicjacja, czyli poszukiwanie dowodów na istnienie problemu. – *Zidentyfikowaliśmy problem niskiego poczucia bezpieczeństwa wśród kobiet. Należało teraz udowodnić jego istnienie. Dokonałiśmy tego przeprowadzając ankietę wśród naszych rówieśniczek, w liceum oraz wśród znajomych, prosząc ich jednocześnie o dalsze „puszczenie jej w świat”. Pytania układaliśmy sami. Najwięcej uczestników było wśród młodzieży licealnej, ale odpowiadały też osoby dorosłe. Byliśmy świadomi istnienia problemu, ale wyniki ankiety zaskoczyły nas jego skalą. Większość ankietowanych odpowiedziała, że ten problem dotknął je w mniejszym lub większym stopniu. Przykładowo, 84% osób ankietowanych doświadczyło dyskomfortu spowodowanego zachowaniem płci przeciwnej.*

WDRAŻANIE ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Następnym krokiem było skrupulatne opracowanie planu działania, obejmujące m.in. określenie klarownych celów i przydzielenie konkretnych ról w zespole.

– *Jednym z naszych celów było zorganizowanie darmowych zajęć z samoobrony dla kobiet, dzięki którym poczują się one bezpieczniej i pewniej siebie. Zaczęliśmy poszukiwania firmy, która poprowadziłaby takie zajęcia. Nawiązaliśmy współpracę z firmami, starając się uzyskać sponsorów, którzy opłaciliby instruktorów. Link do zapisów umieści-*

OGRANICZENIE RYZYKA

Czasem najlepszym sposobem jest po prostu ograniczenie ryzyka w związku z czyhającymi na nas na każdym kroku zagrożeniami.
Doradzamy:

1. Unikać samotnych spacerów w wieczornych/nocnych porach, w mało bezpiecznych okolicach.
2. Nie odpowiadać na słowne zaczepki.
3. Nosić ze sobą jeden z paru dostępnych na rynku przyrządów do samoobrony- jeśli idziesz z osobą pełnoletnią.
4. Zaufać swojej intuicji, która w większości przypadków trafnie ocenia sytuację w której się znajdujemy.
5. Być świadomym otoczenia w którym się znajdujemy (przykładowo nie słuchać głośno muzyki na słuchawkach).
6. Zawsze być w kontakcie z bliskimi osobami w trakcie podróży.
7. Nigdy nie odpowiadać na pytanie - "Jedziesz do domu?". "Tu mieszkasz?", a raczej odpowiadać wymijająco np. "Jadę do znajomych na spotkanie", a na pytanie - "Jesteś sama?" Jeśli nie czujesz się pewna, odpowiedz "Czekam na brata".

liśmy na naszych social – mediach, pojawił się też na stronie ośrodka kultury, gdzie zajęcia się odbyły. Myśleliśmy, że przyjdą głównie licealiści, a więcej było dorosłych kobiet. Podczas zajęć uczulano, jak ważne jest używanie głosu czy ufanie własnej intuicji. Pokazywano też praktyczne ćwiczenia, m.in. jak uwolnić się z uchwytu, jak uderzyć, żeby mieć czas na ucieczkę...

EDUKACJA MŁODYCH LUDZI

– *Innym elementem naszego planu działania jest edukacja młodych osób na temat sposobów reagowania*

w sytuacjach niebezpiecznych. Chcemy osiągnąć to poprzez organizację warsztatów teoretycznych w szkołach, dla klas 7-8. Np. dziś jesteśmy w Piastowie, jutro jedziemy do Komorowa.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

– *Działamy też w mediach społecznościowych. Treści, które publikujemy, mają na celu zwiększenie świadomości ludzi na temat istniejącego problemu, a także edukację dotyczącą środków obrony osobistej i zachowań w sytuacjach niebezpiecznych lub niekomfortowych. Na Instagramie: @zacioosem,*

udało nam się uzyskać zasięg 25 000 wyświetleń.

DOŚWIADCZENIE

– *Przy okazji możemy się też nauczyć dużo praktycznej wiedzy, która przyda się w przyszłości. Nie byliśmy świadomi, że jest dużo firm czy osób, które chętnie wspomogą takie działania jak nasze. Okazało się, że nawiązywanie współpracy wcale nie jest takie trudne. To bardzo dobre doświadczenie i polecamy każdemu.*

Rozmawiał
Wojciech Grzesiek

KALENDARZ kulturalny

MAJ 2024

URSUS

OŚRODEK KULTURY

„ARSUS”

ul. Traktorzystów 14, 02-495 Warszawa
 SPRZEDAŻ BILETÓW OK „Arsus” w dniach:
 - pon., śr., pt. w godz. 10.00 - 14.00 oraz
 - wt., czw. w godz. 15.00 - 19.00,
 od poniedziałku do piątku, tel. 22 478-36-26
 lub na portalu WWW.BILETYNA.PL (zamówienia indywidualne i zbiorowe). Pobliski parking - Plac Czerwca 1976 r. przy Urzędzie Dzielnicy Ursus www.arsus.pl

15.05, godz. 17.00 (sala kameralna)
Promocja Almanachu XVII pt. „W blasku słońca”
 poezji i prozy twórców Klubu Literackiego „Metafora” z udziałem autorki wstępu Agnieszki Herman. Oprawa muzyczna - Antoni Grycuk. Prowadzenie Anna Rykowska. WSTĘP WOLNY

15.05, godz. 20.30 (sala widowiskowa)
KABARET MŁODYCH PANÓW w nowym programie „Co się stało?” BILETY: 100/90/80 ZŁ

17.05, godz. 19.00 (sala widowiskowa)
KONCERT JAZZOWY zespołu „Tamara Behler Quartet” pt. „Orion i pozostałe wszechświaty”. BILETY: 70/50 ZŁ

KINO URSUS

MAJ 2024

4.05	GODZ. 15.00	CIVIL WAR USA • I.15 • dramat/akcja
5.05	GODZ. 17.15	
11.05	GODZ. 15.30	CZERWONE MAKI Polska • I.15 • dramat/wojenny
12.05	GODZ. 18.30	

• Kasa czynna pół godziny przed pierwszym seansem • Bilety w cenie 15 zł i 20 zł. Bilety można kupić również przez internet na stronie OK Arsus, Biletyna.pl oraz na facebooku kina Ursus w zakładce „Bilety”. • PARKING dla zmotoryzowanych widzów | Ursus, ul. Traktorzystów 14

www.arsus.pl | facebook.com/kinoursus

06.05, godz. 16.00 (sala klubowa)
 Warsztaty poetyckie twórców Klubu Literackiego „Metafora”. Prowadzi Anna Rykowska. WSTĘP WOLNY

07.05, godz. 9.00 - 12.00 (sala widowiskowa)
20. Przegląd Twórczości Artystycznej Świetlic Szkolnych Dzielnicy Ursus. Występy zespołów uczniowskich. WSTĘP WOLNY

11.05, godz. 17.00 (galeria „Ad-Hoc”)
Wernisaż wystawy malarstwa i rysunku Grażyny Kostawskiej i Piotra Szałowskiego pt. „Obroncy Konstytucji”. Ekspozycja czynna do końca maja. WSTĘP WOLNY

12.05, godz. 12.30 (sala widowiskowa)
Bajka dla dzieci (3-8 lat) pt. „Przygody w dżungli” w wykonaniu aktorów Teatru „Koliberek” w ramach cyklu „Niedzielne Spotkania z Teatrem”.

Dwie małe papużki uciekają z gniazda rodzinnego, aby rozpocząć życie pełne przygód. W dżungli spotykają żyrafę, krokodyla i hipopotama. Papużki wplątują się w kłopoty i to nie małe. Gdyby na pomoc papużkom nie przybyły małpy, byłoby po nich. Lecz wielki konkurs królowej dżungli uczy papużki oraz widzów co jest najważniejsze, aby żyć w zgodzie. BILETY 20 ZŁ

OŚRODEK KULTURY ARSUS UL. TRAKTORZYSTÓW 14 zaprasza na spektakl dla dzieci z CYKLU

NIEDZIELNE SPOTKANIA Z TEATREM

Przygody w dżungli

12.V.2024

godz. 12.30 SALA WIDOWISKOWA BILETY 20 ZŁ

KONCERT JAZZOWY na „do widzenia”

TAMARA BEHLER QUARTET ORION I POZOSTAŁE WSZECHŚWIATY

17.05.2024 godz. 19.00

Bilety: 70 zł, ulgowo 50 zł
 Kasa O.K. „Arsus”, strona www.arsus.pl

sala widowiskowa Ośrodka Kultury „Arsus” ul. Traktorzystów 14

DOM KULTURY „PORTIERNIA”

Dom Kultury PORTIERNIA Ośrodka Kultury „Arsus” w Dzielnicy Ursus m. st. Warszawy, ul. Traktorzystów 20, 02-495 Warszawa tel.: 22 350 17 80 | e-mail: dk.portiernia@arsus.pl www.portiernia.arsus.pl

13.05-31.05.2024
 WYSTAWA: **Ponad 70 lat barwnych dziejów „Arsusa” - dawniej Zakładowego Domu Kultury ZM „Ursus”** WSTĘP WOLNY

09.05 | 16.05 | 23.05 | godz. 15:00
Taniec w kręgu dla seniorów 40 ZŁ/M-C

09.05, godz. 11:00-14:00
KLUB PODRÓŻNIKA ZAPRASZA: Zwiedzanie Muzeum Pragi WSTĘP WOLNY
 Zbiórka pod DK „Portiernia”; zapisy u instruktorki Ireny Jarzębąk

18.05.2024, godz. 18:00-1:00

NOC MUZEÓW

- WYSTAWA: **Ponad 70 lat barwnych dziejów „Arsusa” - dawniej Zakładowego Domu Kultury ZM Ursus;**
- **18:00 - Quiz wiedzy o Ursusie** (organizacja: Grupa „Od Ursusa do Ursusa” we współpracy z Klubem Miłośników Historii Ursusa;
- **18:00-22:00 - warsztaty kreatywne dla najmłodszych;**
- **20:00 - KONCERT DANUTY BŁAŻEJCZYK;** scena plenerowa przy DK Portiernia;
- **21:30 - rozmowa z Dyrektorem Ośrodka Kultury „Arsus” Bogusławem Łopuszyńskim - wspomnienia i ciekawostki „Arsusa”;**
- **23:00 - „Arsus” od innej strony - spacer po zakamarkach kulturalnego „Arsusa” - symbolu Ursusa;**
- **Wystawa stała Izby Tożsamości Ursusa**

WYSTAWA
 PONAD 70 LAT BARWNYCH DZIEJÓW „ARSUSA”
 - DAWNIEJ ZAKŁADOWEGO DOMU KULTURY ZM „URSUS”

OD 13 V 2024

DOM KULTURY „PORTIERNIA” IZBA TOŻSAMOŚCI URSUSA UL. TRAKTORZYSTÓW 20

24.05.2024, godz. 19:00
 Z cyklu **Wielokulturowość w Ursusie - LITWA.** Wykład i prezentacja Andrzej Kołłątaj; Koncert Aliny Małachowskiej „Na litewską nutę” BILETY: 40 ZŁ/20 ZŁ (senior 60+) sprzedaż: biletyna.pl lub w placówce;

24.05.2024, godz. 18:00
Warsztaty plastyczne „Wazon na wiosenne kwiaty z masy papierowej” BILETY 30 ZŁ/OSOBA zapisy dk.portiernia@arsus.pl, liczba miejsc ograniczona

01.05-31.05.2024
Indywidualne zwiedzanie zmodernizowanej wystawy Izby Tożsamości Ursusa WSTĘP WOLNY
 Grupy zorganizowane prosimy o wcześniejszy kontakt z Opiekunem ekspozycji: agnieszka.gorzowska@arsus.pl; Zwiedzanie zalecamy uzgodnić telefonicznie, gdyż wystawa mieści się w sali wielofunkcyjnej i dostępna jest poza godzinami zajęć. Wystawa Izby Tożsamości Ursusa zlokalizowana na I piętrze. Brak udogodnień. Organizator zastrzega sobie prawo do zmian w programie

DOM KULTURY „MIŚ”

Dom Kultury MIŚ Ośrodka Kultury „Arsus” w Dzielnicy Ursus m. st. Warszawy, ul. Zagłoby 17, 02-495 Warszawa tel. 22 667 92 18 | e-mail: domkulturyomis@arsus.pl www.mis.arsus.pl

02-17.05.24
Wystawa fotografii Artura Chmielewskiego pt. „Przenikanie”.

07.05.24, godz. 12:00
Przesłuchania finałowe XVIII Festiwalu Pieśni Chrześcijańskiej „Zaufaj Panu”. WSTĘP WOLNY

09 i 13.05.24, godz. 10:30-11:30
Warsztaty plastyczne dla zerówek - Monotypy. Drukowanie roślinami. (dla grup zorganizowanych)

14.05.24, godz. 10:30-11:30
Warsztaty plastyczne dla szkół - Zabawa w Indian. (dla grup zorganizowanych)

14.05.24, godz. 18:00
Z cyklu „Moje Pasje” - koncert wokalny w wykonaniu duetu - Anny Majewskiej i Tadeusza Zawistowskiego z Klubu Seniora „Wesoła Chata” WSTĘP WOLNY

16.05.24, godz. 10:30-11:30
Warsztaty plastyczne dla przedszkoli - Portrety horyzontalne. Działania plastyczne w ruchu. (dla grup zorganizowanych)

16.05.24, godz. 18:00
Koncert Muzyki Polskiej - „Pieśń wieczorna” - pieśni na sopran i fortepian oraz miniatury na skrzypce i fortepian w wykonaniu Alicji Gali - sopran, Martyrny Jankowskiej - skrzypce, Adriana Gali - fortepian. WSTĘP 40 ZŁ - bilet normalny 20 ZŁ - ulgowy dla seniorów 60+ Bilety do nabycia w serwisie biletyna.pl lub w miarę wolnych miejsc w placówce w dniu wydarzenia, na miejscu płatność wyłącznie gotówką

19.05.24, godz. 12:30
Niedzielne południe z teatrem - bajka dla dzieci „Przygody bociana Klekosława”.

Czy wiecie, że podróż z Afryki do Polski zajmuje bocianowi nawet 2 miesiące? To wyprawa bardzo wyczerpująca i niebezpieczna. Bocian Klekosław pierwszy raz w swoim życiu musi przebyć tę drogę. Nie wie nawet, gdzie jest Polska i jak rozpoznać, że znalazł się u celu swej podróży... Na szczęście spotyka na drodze postacie, które opowiadały mu o polskiej fladze, godle oraz o naszym polskim krajobrazie! Dzięki tym opowieściom udaje mu się odnaleźć swoją Ojczyznę. WSTĘP 20 ZŁ

Bilety do nabycia w serwisie biletyna.pl lub w miarę wolnych miejsc w placówce w dniu wydarzenia, na miejscu płatność wyłącznie gotówką

20.05-14.06.24
„W poszukiwaniu” - wystawa gobelinów Katarzyny Lis-Lachowicz.

21.05.24, godz. 18:00
Wernisaż wystawy gobelinów Katarzyny Lis-Lachowicz. WSTĘP WOLNY

23 i 28.05.24, godz. 10:30-11:30
Warsztaty plastyczne dla zerówek - Pod papugami. Tworzenie kolorowych, przestrzennych papug. (dla grup zorganizowanych)

23.05.24, godz. 18:00
„Być Kobietą” - występ kabaretu „Pół serio” Wandy Stańczak. WSTĘP 20 ZŁ - bilet normalny 10 ZŁ - ulgowy dla seniorów 60+ Bilety do nabycia w serwisie biletyna.pl lub w miarę wolnych miejsc w placówce w dniu wydarzenia, na miejscu płatność wyłącznie gotówką.

28.05.24, godz. 18:00
Z cyklu „Moje Pasje” - „Awans”. Autorski program w wykonaniu kabaretu „Mundki” z Klubu Seniora „Wesoła Chata”. Wystąpią: Anna Czamara, Bożena Łowicka, Janina Matysiak, Mirosława Przymanowska oraz Edmund Raszkowski. WSTĘP WOLNY

Dom Kultury KOLOROWA Ośrodka Kultury ARSUS w Dzielnicy Ursus m.st. Warszawy ul. Generała Kazimierza Sosnkowskiego 16, 02-495 Warszawa tel. 22 867 63 95 | dom.kultury.kolorowa@arsus.pl www.kolorowa.arsus.pl

MAL „PO GODZINACH”:
 Udział w zajęciach jest BEZPŁATNY; Liczba miejsc ograniczona - obowiązują zapisy dom.kultury.kolorowa@arsus.pl

07.05 (wtorek), godz. 18:00
Warsztaty MALOWANY KAMYK
 Zabawa w malowanie kamieni jest niezwykle wciągająca i odprężająca. Nie trzeba mieć zdolności plastycznych, nie ma żadnych narzuconych ram, wystarczy chęć i kreatywne podejście do tematu. Przyjdź! Pomaluj! A potem pobaw się w podrzucanie i szukanie kolorowych kamyczków w terenie. Zajęcia przeznaczone dla osób 16+ Warsztaty poprowadzi Kinga Strzelecka Udział w zajęciach bezpłatny; liczba miejsc ograniczona - obowiązują zapisy dom.kultury.kolorowa@arsus.pl

KAMYK MALOWANY warsztaty zdobienia kamieni

13.05 (poniedziałek), godz. 18:00
Babiniec - Krąg Kobiet Kolorowej zaprasza na WYGIBASY
 WYGIBASY to trening łączący elementy stretchingu, jogi oraz ćwiczeń wzmacniających przy miłej kojącej muzyce Zajęcia poprowadzi Kinga Strzelecka Udział w zajęciach bezpłatny; liczba miejsc ograniczona - obowiązują zapisy dom.kultury.kolorowa@arsus.pl

cd. KALENDARZ kulturalny

15.05 (środa), godz. 18:00

Spotkanie KLUBU PRZEDSIĘBIORCÓW

Szczegółowe informacje
– profil FB Klub Przedsiębiorców w Ursusie

28.05 (wtorek), godz. 18:00

CRAFTY ENGLISH

Kreatywne zajęcia plastyczno-techniczne w języku angielskim dla dzieci w wieku 6–10 lat.

Crafty English to program wprowadzający dzieci w anglojęzyczny świat poprzez ekspresję plastyczną, ruch i zabawę. Jego treść odwołuje się do dziecięcej wyobraźni za pośrednictwem literackich utworów kultury anglosaskiej, zwyczajów i muzyki. W ten sposób buduje on podstawy wiedzy o różnorodnych kulturach oraz swobodę w posługiwaniu się językiem.

Działanie w ramach MAL-uszka czyli Miejsca Aktywności Lokalnej DK „Kolorowa” dla dzieci.

Udział w zajęciach jest bezpłatny;

liczba miejsc ograniczona

– obowiązują zapisy dom.kultury.kolorowa@arsus.pl

08.05 (środa) godz. 18:00

„Najpiękniejsze melodie muzyki polskiej i światowej” – koncert zespołu operetkowego Belcanto.

Wykonawcy: Klaudia Kulik – sopran, Elżbieta Chojecka – sopran, Alicja Mieszko – sopran, Iryna Puszkariowa – mezzosopran, Andrzej Wiśniewski – tenor, Krzysztof Bukowski – tenor, Krzysztof Hołymczuk – bas baryton, Mirosław Jaskólski – bas baryton. Uczniowie klasy fortepianu Olgi Romaszko-Niewiadomskiej: Kaja Chodkiewicz, Bartosz Kaluza, Zuzanna Wdowiarek. Uczniowie Dymitra Romaszko: Ruoxi Wang, Weronika Grabowska. Kierownictwo artystyczne: Olga Romaszko-Niewiadomska. Koncert poprowadzi Klaudia Kulik.

BILET NORMALNY 30 ZŁ, BILET ULGOWY 20 ZŁ
do nabycia w serwisie Biletyna.pl lub 20 min przed koncertem

12.05 (niedziela), godz. 11:00–14:00

„Niedziela z ceramiką” – warsztaty z ceramiki dla dzieci i dorosłych prowadzone przez Katarzynę Wrone

WSTĘP 40 ZŁ

Zapisy na StrefaZajec.pl

18.05 (sobota), godz. 18:00

WARSZAWSKA NOC MUZEÓW W KOLOROWEJ

W tym roku Noc Muzeów w DK „Kolorowa” upłynie pod hasłem różnorodności form wyrazu artystycznego. Przygotowaliśmy atrakcje zarówno dla dzieci jak i dorosłych.

Zapraszamy na:

- finał wystawy malarstwa Klaudii Gryczon
- mini koncert fortepianowy
- stoisko origami i kolażu
- pokaz wypału ceramiki metodą RAKU

Nie zabraknie także stałej części wydarzenia – wystawy ZHP, która rokrocznie cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

WSTĘP WOLNY

19.05 (niedziela), godz. 16:30

„Skrzypcowa muzyka salonowa” – koncert kameralny z cyklu „Filharmonia po sąsiedzku” w wykonaniu Gaja Wilewska – skrzypce oraz prof. Elżbiety Różyckiej – Przybylak – fortepian

BILET NORMALNY 30 ZŁ, ULGOWY 20 ZŁ
do nabycia w serwisie Biletyna.pl
lub 20 minut przed koncertem

24.05 (piątek), godz. 18:00

XXII Konkurs Piosenkarski TULIPANADA

KONCERT GALOWY, PARK CZECHOWICKI w Ursusie (Muszla Koncertowa)

Tulipanada to autorski konkurs z wieloletnią tradycją.

25.05 (sobota), godz. 18:00

„MATKA ŻONA KOCHANKA” – koncert, spektakl, muzodrama

Muzyczny stand up, będący swojego rodzaju terapią związkową. Pytań jest wiele, odpowiedzi jeszcze więcej. Męska i damska perspektywa mieszają się w tym programie non stop. Będzie na poważnie, komicznie i wzruszająco. Gwarantujemy, że wyjdą Państwo z uśmiechem na ustach.

występują: Aneta Todorczuk i Tomasz Krezymon

reżyseria: Anna Gryszkówna

scenariusz: Aneta Todorczuk

aranżacja: Tomasz Krezymon

BILET NORMALNY 30 ZŁ, ULGOWY 20 ZŁ
do nabycia w serwisie Biletyna.pl
lub 20 minut przed spektaklem

PRUSZKÓW

MIEJSKI OŚRODEK KULTURY

im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk”,

Pruszków, ul. Bohaterów Warszawy 4,

tel.: (22) 728 39 40

www.mok-kamyk.pl

11 maja 2024 (sobota)

Warsztaty karykatury i mangi

• 14:00–16:00 – Warsztaty karykatury

• 14:00–16:00 – Warsztaty rysowania mangi

• 16:15–18:15 – Warsztaty rysowania mangi

Sale zajęciowe MOK „Kamyk” | KOSZT ZAJĘĆ 20 ZŁ
Szczegółowe informacje i zapisy na www.mok-kamyk.pl

12 maja 2024 (niedziela), godz. 12.00

Poranek Teatralny „Tiki Rafa na Krańcu Świata”

Spektakl rekomendowany dla dzieci od 3 do 11 lat.

Pełna przygód, morska opowieść o kolorowej kuli ziemskiej! Wiatr kołysze wszystkie fale więc wsiadajmy czym prędzej na pokład przepięknej Tiki Rały, aby wraz z Kapitanem Koralem i jego papugą Renią popłynąć w niezapomnianą podróż po wielkich kontynentach!

Sala Widowiskowa MOK | BILETY 20 ZŁ

na stronie www.mok-kamyk.pl

od 29 kwietnia 2024 r., godz. 12.00

18 maja 2024 (sobota),
godz. 18.00–23.00

NOC MUZEÓW W „KAMYKU”

Warsztaty, gry planszowe, taniec nowoczesny i wystawa pracowni malarskich MOK „Kamyk”

Sale zajęciowe MOK „Kamyk” | WSTĘP WOLNY

Szczegółowy program

na stronie www.mok-kamyk.pl

24 maja 2024 (piątek), godz. 18.00

Koncert dla Mam Dziecięcej Akademii Muzycznej

Prócz uczestników Akademii wystąpią również młodzi pianiści.

Sala Audytoryjna MOK „Kamyk” | WSTĘP WOLNY

Szczegółowy program koncertu na www.mok-kamyk.pl

27 maja 2024 (poniedziałek), godz. 18.00

Koncert na Dzień Mamy

Wystąpią uczestnicy zajęć muzycznych Jacka Janasika i Edyty Ciechomskiej.

Sala Audytoryjna MOK „Kamyk” | WSTĘP WOLNY.

Szczegółowy program koncertu na www.mok-kamyk.pl

28 maja 2024 (wtorek), godz. 18:00–20:00

Gry planszowe w „Kamyku”

Spotkania dla dzieci od lat 7, młodzieży i dorosłych. Małe dzieci prosimy o przyjęcie z opiekunem.

Sala Rytmiki 1.62 | WSTĘP WOLNY

KONCERT JAZZOWY

na „do widzenia”

TAMARA BEHLER QUARTET
ORION I POZOSTAŁE WSZECHŚWIATY

tamara behler - wiolonczela, śpiew
grzech piotrowski - sax,
piotr matusik - piano
peter somos - drums

17.05.2024
godz. 19.00

Bilety: 70 zł, ulgowe 50 zł
kasa O.K. „Arsus”, strona www.arsus.pl

sala widowiskowa
Ośrodka Kultury „Arsus”
ul. Traktorzystów 14

Ekskluzywny wieczór jazzu z Tamarą Bahler Quartet:

ORION I POZOSTAŁE WSZECHŚWIATY

SZTUKA, MELODIA I EKSCYTUJĄCA PASJA

Miłośnicy jazzu w całym mieście nie mogą przegapić tej wyjątkowej okazji! Tamara Bahler Quartet zaprasza na niezwykły wieczór pełen muzyki, pasji i niepowtarzalnego klimatu, który zapadnie w pamięć na długo!

KIEDY: 17 maja 2024 r. o godz. 19.00

GDZIE: sala widowiskowa Ośrodka Kultury „Arsus” ul. Traktorzystów 14

Tamara Bahler Quartet to zespół, który przynosi na scenę coś więcej niż tylko dźwięki. To spotkanie czterech wyjątkowych muzyków, którzy łączą swoje umiejętności w magiczną harmonię, wywołującą emocje i niezapomniane wspomnienia. Tamara Bahler, uznawana za jedną z najbardziej utalentowanych wokalistek jazzowych dzisiejszej sceny, poprowadzi słuchaczy w podróż pełną niespodzianek i wzruszeń. Jej głos, o subtelnych wyrazach i niezwyklej ekspresji, przeniesie słuchaczy

w świat, gdzie czas zwalnia, a każda nuta nabiera znaczenia.

A towarzyszący jej muzycy? To prawdziwi magowie instrumentów! Ich umiejętności nie tylko imponują, ale także prowokują, wnosząc do tradycyjnego jazzu nowe, świeże brzmienia. Przekształcają oni każdy utwór w unikalne doświadczenie, które zostaje w sercach i umysłach słuchaczy na zawsze.

Koncert „Orion i pozostałe wszechświaty” Tamary Bahler Quartet to nie tylko spotkanie z muzyką, to prawdziwa podróż, która dotyka serca i dusze. To wydarzenie, które warto przeżyć na własnej skórze” – mówi Grzech Piotrowski znany saksofonista jazzowy.

Nie przegap tej wyjątkowej okazji na spotkanie z muzyką jazzową na najwyższym poziomie.

Bilety dostępne są online pod adresem www.arsus.pl/ biletyna.pl lub w kasie Ośrodka Kultury „Arsus” ul. Traktorzystów 14, pon.–śr.–piątki, godz. 10.00–14.00 lub wt.–czwartki godz. 15.00–19.00.

Urszula Kierzkowska, Burmistrz Dzielnicy Bemowo oraz
Jarosław Dąbrowski, Przewodniczący Rady Dzielnicy Bemowo
zapraszają na

IV Bemowski Piknik Naukowy

25 maja 2024 r.
w godz. 11:00-17:00
OSiR Bemowo
ul. Obrońców Tobruku 40

WSTĘP WOLNY

Szczegóły na:

 bemowo.um.warszawa.pl
 [bemowowarszawa](https://www.facebook.com/bemowowarszawa)